

Brussel, 3.12.2014
C(2014) 9258 final

ANNEXES 1 to 3

BIJLAGEN

bij het

BESLUIT VAN DE COMMISSIE

betreffende de toekenning van financiële bijstand van de Unie voor projecten van gemeenschappelijk belang "Upgrade / uitrusting van locomotieven met ETCS" - 2013-EU-60009-P - op het gebied van de trans-Europese vervoersnetwerken (TEN-T)

BIJLAGEN

bij het

BESLUIT VAN DE COMMISSIE

betreffende de toekenning van financiële bijstand van de Unie voor projecten van gemeenschappelijk belang "Upgrade / uitrusting van locomotieven met ETCS" - 2013-EU-60009-P - op het gebied van de trans-Europese vervoersnetwerken (TEN-T)

BIJLAGEN I TOT EN MET III

BIJLAGE I

BIJZONDERE VOORWAARDEN

Artikel I.1: Financiering van de actie

1. In de begroting voor de actie (**artikel II.3.3**) wordt gedetailleerd opgave gedaan van de kosten die, overeenkomstig de voorwaarden van **artikel III.3.16**, in aanmerking komen voor financiële bijstand van de Unie alsook van alle ontvangsten (**artikel II.3.2**), zodat ontvangsten en kosten in evenwicht zijn.
2. Een overzicht van de totale subsidiabele kosten van de actie waarvoor de Unie financiële bijstand verleent (zie **artikel II.3.1**), is opgenomen in de indicatieve begroting in **artikel II.3.3**.
3. Zoals vermeld in **artikel 2 van dit besluit** neemt de Commissie voor werkzaamheden een maximumbedrag voor haar rekening dat overeenkomt met 50 % van de in lid 2 geraamde totale subsidiabele kosten.
4. Het definitieve bedrag van de financiële bijstand wordt bepaald overeenkomstig **artikel III.3.18**.
5. De financiële bijstand van de Unie dekt niet alle kosten van de actie. De bedragen en de bronnen van medefinanciering die niet van de Unie afkomstig zijn, worden vermeld in de begroting als bedoeld in de **artikelen II.3.2 en II.3.3**.

Artikel I.2: Betalingen

I.2.1 Voorfinanciering

Binnen 30 kalenderdagen na de bekendmaking van dit besluit wordt een voorfinanciering van 50 % van het in **artikel 2 van dit besluit** genoemde bedrag betaald aan de begunstigde.

1.2.1.1 Financiële garanties

1. Om de financiële risico's die uit de betaling van voorschotten voortvloeien te beperken, kan de Commissie overeenkomstig **artikel III.3.2** op grond van een risicoanalyse van de begunstigde voorafgaand aan de betaling van de (eerste schijf van de) voorfinanciering een garantie verlangen. De betaling van de voorfinanciering aan de begunstigde gebeurt binnen 30 kalenderdagen na ontvangst van een financiële garantie voor hetzelfde bedrag als de toegekende voorfinanciering.

2. Deze garantie kan worden vervangen door een gezamenlijke en hoofdelijke borgstelling door de in **artikel 4 van dit besluit** bedoelde betrokken lidstaat, door een gezamenlijke en hoofdelijke borgstelling door een derde partij of door een onherroepelijke en onvoorwaardelijke gezamenlijke en hoofdelijke borgstelling door de begunstigden van de actie, na goedkeuring door de Commissie.
3. Deze garantie wordt uitgedrukt in euro. Doel van die garantie is de begunstigde, de in **artikel 4 van dit besluit** bedoelde betrokken lidstaat, een derde partij of andere begunstigden, op eerste vordering onherroepelijk hoofdelijk aansprakelijk of garant te stellen voor de verplichtingen van de begunstigde.

I.2.2 Tussentijdse betalingen

Niet van toepassing

I.2.3 Betaling van het saldo

1. Het verzoek tot betaling van het saldo gaat vergezeld van het eindverslag over de technische uitvoering en de financiële staat als bedoeld in de **artikelen I.3 en III.3.5**.
Voor de betaling van het saldo wordt het eindverslag gecertificeerd overeenkomstig artikel 10, lid 3, van Verordening (EG) nr. 680/2007 door de in **artikel 4 van dit besluit** vermelde lidstaat/lidstaten.
2. Uiterlijk 90 kalenderdagen na de ontvangst door de Commissie van het verzoek tot betaling van het saldo wordt een bedrag dat het saldo van de overeenkomstig **artikel III.3.18** vastgestelde financiële bijstand vertegenwoordigt aan de begunstigde uitgekeerd (zie **artikel I.3.1, lid 2, en artikel I.3.4**). De betalingstermijn kan door de Commissie worden opgeschort overeenkomstig de procedure van **artikel III.3.8 en artikel 3.9**.

Artikel I.3: Verslaglegging

I.3.1 Algemene regels

1. De verplichte modellen voor de indiening van verslagen, financiële staten en andere in dit artikel bedoelde documenten worden minstens 6 maanden voor de indieningstermijn van de betrokken documenten aan de begunstigde meegedeeld.
2. De technische uitvoeringsverslagen, financiële staten en andere in dit artikel bedoelde documenten worden ingediend in het Engels, Frans of Duits, in twee identieke exemplaren op papier alsmede in elektronische vorm.
3. Betalingsverzoeken en financiële staten worden ingediend in de munteenheid waarin de uitgaven werden gedaan.

I.3.2 Verslagen over de voortgang van de actie ('ASR')

1. De begunstigde dient uiterlijk op 31 maart van elk kalenderjaar een verslag over de voortgang van de actie (ASR) in.
2. In dat verslag worden de volgende elementen opgenomen:
 - (a) het nummer van het besluit en de actie, de vervoerswijze en het project van gemeenschappelijk belang waarin de actie past;
 - (b) de naam en contactgegevens van de persoon die optreedt namens de begunstigde en verantwoordelijk is voor de uitvoering van de actie of de opstelling van het voortgangsverslag;

- (c) de validering door de betrokken lidstaat (indien de begunstigde geen lidstaat is);
- (d) informatie over de voortgang van de actie;
- (e) financiële informatie over de in het verleden reeds gedane uitgaven en een herziene kostenraming voor de volgende verslagperiodes en de volledige actie;
- (f) bewijsstukken die aantonen dat voor de contracten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de actie de correcte procedures voor de plaatsing van overheidsopdrachten zijn gevolgd. Indien dat niet het geval is, moeten toelichting en bewijsstukken worden ingediend;
- (g) vermelding van andere EU-financieringsbronnen (EFRO, CF, KP enz.) waarop in het kader van het volledige project van gemeenschappelijk belang een beroep is gedaan (bijvoorbeeld vorige of volgende fasen die niet onder dit besluit tot toekenning van financiële bijstand vallen);
- (h) milieu-informatie;
- (i) informatie over de maatregelen die zijn genomen om de actie bekend te maken.

I.3.3 Tussentijdse financiële afrekening

Niet van toepassing

I.3.4 Eindverslag en financieel overzicht

1. Binnen 12 maanden na de einddatum van de actie als bedoeld in **artikel II.2.1** dient de begunstigde een eindverslag in.
2. In dat eindverslag worden de volgende elementen opgenomen:
 - (a) het nummer van het besluit en de actie, de vervoerswijze en het project van gemeenschappelijk belang waarin de actie past;
 - (b) de naam en contactgegevens van de persoon die optreedt namens de begunstigde en verantwoordelijk is voor de follow-up van en/of het toezicht op de uitvoering van de actie en de opstelling van het eindverslag;
 - (c) de doelstellingen van de actie;
 - (d) een algemene beschrijving van de actie;
 - (e) technische informatie over de manier waarop de actie is uitgevoerd;
 - (f) financiële informatie;
 - (g) informatie over de manier waarop de naleving van de nationale procedures voor de plaatsing van overheidsopdrachten wordt gewaarborgd bij de contracten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de actie overeenkomstig **artikel III.2.5**;
 - (h) vermelding van andere EU-financieringsbronnen (EFRO, CF, KP enz.) waarop in het kader van het volledige project een beroep is gedaan (bijvoorbeeld vorige of volgende fasen die niet onder dit besluit tot toekenning van financiële bijstand vallen);
 - (i) milieu-informatie;
 - (j) informatie over de maatregelen die zijn genomen om de actie bekend te maken;

- (k) validering van het verslag door de betrokken lidstaat (indien vermeld in **artikel 4 van dit besluit** tot toekenning van financiële bijstand);
- (l) certificering van de echtheid en conformiteit van de gedane uitgaven overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EG) nr. 680/2007.

Artikel I.4: Overige bepalingen

I.4.1 Milieu-eisen

De Commissie behoudt zich het recht voor de in **artikel III.4** bedoelde maatregelen toe te passen wanneer de begunstigde de Commissie niet alle documenten bezorgt die zijn vereist krachtens Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, Richtlijn 2009/147/EG inzake het behoud van de vogelstand, Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, Richtlijn 2000/60/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid en eventuele andere in het aanvraagformulier vermelde milieuregelgeving (deel naleving van de milieuwetgeving van de Unie).

I.4.2 Coördinator

Niet van toepassing

I.4.3 Eigendom/gebruik van de resultaten

Niet van toepassing

I.4.4 Met de begunstigde gelieerde entiteiten

Niet van toepassing

I.4.5 Uitvoerende instanties

1. Als de begunstigde een lidstaat of een internationale organisatie is en op zijn verantwoordelijkheid een openbare of particuliere onderneming of organisatie aanstelt voor de uitvoering van de actie en deze entiteit tot houder van de bankrekening voor de betaling van de financiële bijstand van de Unie aanstelt, worden de subsidiabele kosten die de openbare of particuliere onderneming of organisatie maakt voor de uitvoering van de actie gelijkgesteld met de subsidiabele kosten van de in **artikel III.3.16** bedoelde begunstigde.

BIJLAGE II

OMSCHRIJVING VAN DE ACTIE EN GERAAMDE BEGROTING

Artikel II.1: Toegekende financiële bijstand

II.1.1 Vorm waarin de financiële bijstand wordt toegekend

Subsidie voor werkzaamheden

II.1.2 Project van gemeenschappelijk belang

6000 ERTMS (European Rail Traffic Management System – Europees beheersysteem voor het spoorverkeer)

Artikel II.2: Technische gegevens

II.2.1 Tijdschema voor de uitvoering van de actie

1. Aanvangsdatum van de actie: 1.10.2014
2. Einddatum van de actie: 31.12.2015

II.2.2 Plaats waar de actie wordt uitgevoerd

1. Lidstaat: Luxemburg
2. Regio('s) (overeenkomstig de NUTS 2-nomenclatuur): niet van toepassing
3. Geografische coördinaten: niet van toepassing

II.2.3 Activiteiten en stappen van de actie

1. Belangrijkste doelstellingen van de actie

Deze actie draagt bij tot de algemene doelstelling om de interoperabiliteit en de concurrentiekracht van het goederenvervoer per spoor in de Europese Unie te verbeteren door ervoor te zorgen dat meer voertuigen met ERTMS worden uitgerust.

De actie betreft de upgrade en uitrusting van 65 TRAXX-locomotieven met ETCS-boordapparatuur niveau 1 en/of 2, Baseline 2, versie 2.3.0d en de uitrusting van 5 machines van het type Vossloh G2000 met boordunits ETCS niveau 1, Baseline 3. De locomotieven die onder deze actie vallen, zijn eigendom van de begunstigde en worden ingezet op delen van de goederencorridors 1, 3 en 8 en delen van prioritair project nr. 17.

Na afloop van de actie wordt de vergunningsprocedure voor de voornoemde vloot gestart. De vergunningsprocedure zal conform de geldende interoperabiliteitsregelgeving verlopen.

2. Activiteiten

Nummer van de activiteit	Benaming van de activiteit	Indicatieve aanvangsdatum	Indicatieve einddatum	Stap nummer
1.	Upgrade van 45 locomotieven type Bombardier TRAXX MS DABNL	1.10.2014	31.12.2015.	1, 2, 3, 4
2.	Uitrusting van 5 locomotieven type Bombardier TRAXX AC1 DACH	1.10.2014	31.12.2015.	5, 6, 7, 8
3.	Uitrusting van 10 locomotieven type Bombardier TRAXX AC1 DA	1.10.2014	31.12.2015.	9, 10, 11, 12
4.	Upgrade van 5 locomotieven Bombardier type TRAXX MS DBF	1.10.2014	31.12.2015.	13, 14, 15, 16
5.	Uitrusting van 5 locomotieven type Vossloh G2000	1.10.2014	31.12.2015.	17, 18, 19, 20

3. Beschrijving van de activiteit

- Activiteit 1 – Upgrade van 45 locomotieven Bombardier TRAXX MS DABNL

De actie betreft de upgrade van 45 locomotieven Bombardier TRAXX MS DABNL met ETCS niveau 2, baseline 2, versie 2.2.2 naar baseline 2, versie 2.3.0.d.

De documenten van de vergunningsprocedure maken deel uit van de resultaten van deze activiteit. In de volgende documenten moet duidelijk worden verwezen specifieke voertuigen, met vermelding van het identificatienummer:

- a) een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaat van overeenstemming van een aangemelde instantie;
- b) de door de aanvrager van elk op een voertuig geïnstalleerd CCS-systeem afgegeven EG-keuringsverklaring, met inbegrip van het EG-keuringscertificaat van een aangemelde instantie en de relevante certificaten, d.w.z. goedkeuring van het kwaliteitssysteem wanneer de modules SH1 of SB+SD worden toegepast, en certificaten van de aangemelde instantie wanneer de modules SB+SF worden toegepast;
- c) gegevens over testresultaten (testverslag) overeenkomstig de toepasselijke TSI CCS (in het bijzonder subset 076);
- d) bevestiging dat een volgens ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium is gebruikt;
- e) een afschrift van een volledige vergunningsaanvraag voor de indienstelling van de met ETCS 2.3.0d uitgeruste locomotieven, ingediend bij ten minste één nationale veiligheidsinstantie van de betrokken landen, of de vergunning van de nationale veiligheidsinstantie als die beschikbaar is wanneer de aanvraag tot betaling van het saldo moet worden ingediend.

- Activiteit 2 – Uitrusting van 5 locomotieven Bombardier TRAXX AC1 DACH
Deze activiteit betreft de opeenvolgende inbouw van ETCS niveau 2, baseline 2, versie 2.3.0d in 5 locomotieven van het type Bombardier TRAXX AC1 DACH.

De documenten van de vergunningsprocedure maken deel uit van de resultaten van deze activiteit. In de volgende documenten moet duidelijk worden verwezen specifieke voertuigen, met vermelding van het identificatienummer:

- a) een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaten van overeenstemming van de aangemelde instantie;
- b) de door de aanvrager van elk op een voertuig geïnstalleerd CCS-systeem afgegeven EG-keuringsverklaring, met inbegrip van het EG-keuringscertificaat van een aangemelde instantie en de relevante certificaten, d.w.z. goedkeuring van het kwaliteitssysteem wanneer de modules SH1 of SB+SD worden toegepast, en certificaten van de aangemelde instantie wanneer de modules SB+SF worden toegepast;
- c) gegevens over testresultaten (testverslag) overeenkomstig de toepasselijke TSI CCS (in het bijzonder subset 076);
- d) bevestiging dat een volgens ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium is gebruikt;
- e) een afschrift van een volledige vergunningsaanvraag voor de indienstelling van de met ETCS uitgeruste locomotieven, ingediend bij ten minste één nationale veiligheidsinstantie van de betrokken landen, of de vergunning van de nationale

veiligheidsinstantie als die beschikbaar is wanneer de aanvraag tot betaling van het saldo moet worden ingediend.

- Activiteit 3 – Uitrusting van 10 locomotieven Bombardier TRAXX AC1 DA

Deze activiteit betreft de opeenvolgende inbouw van ETCS niveau 2, baseline 2, versie 2.3.0d in 10 locomotieven Bombardier TRAXX AC1 DA.

De documenten van de vergunningsprocedure maken deel uit van de resultaten van deze activiteit. In de volgende documenten moet duidelijk worden verwezen specifieke voertuigen, met vermelding van het identificatienummer:

a) een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaten van overeenstemming van de aangemelde instantie;

b) de door de aanvrager van elk op een voertuig geïnstalleerd CCS-systeem afgegeven EG-keuringsverklaring, met inbegrip van het EG-keuringscertificaat van een aangemelde instantie en de relevante certificaten, d.w.z. goedkeuring van het kwaliteitssysteem wanneer de modules SH1 of SB+SD worden toegepast, en certificaten van de aangemelde instantie wanneer de modules SB+SF worden toegepast;

c) gegevens over testresultaten (testverslag) overeenkomstig de toepasselijke TSI CCS (in het bijzonder subset 076);

d) bevestiging dat een volgens ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium is gebruikt;

e) een afschrift van een volledige vergunningsaanvraag voor de indienstelling van de met ETCS uitgeruste locomotieven, ingediend bij ten minste één nationale veiligheidsinstantie van de betrokken landen, of de vergunning van de nationale veiligheidsinstantie als die beschikbaar is wanneer de aanvraag tot betaling van het saldo moet worden ingediend.

- Activiteit 4 – Upgrade van 5 locomotieven Bombardier TRAXX MS DBF

De actie betreft de upgrade van 5 locomotieven Bombardier TRAXX MS DBF met ETCS niveau 1-hardware naar baseline 2, versie 2.3.0.d, die nog moet worden geactiveerd en goedgekeurd.

De documenten van de vergunningsprocedure maken deel uit van de resultaten van deze activiteit. In de volgende documenten moet duidelijk worden verwezen specifieke voertuigen, met vermelding van het identificatienummer:

a) een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaat van overeenstemming van de aangemelde instantie;

b) de door de aanvrager van elk op een voertuig geïnstalleerd CCS-systeem afgegeven EG-keuringsverklaring, met inbegrip van het EG-keuringscertificaat van een aangemelde instantie en de relevante certificaten, d.w.z. goedkeuring van het kwaliteitssysteem wanneer de modules SH1 of SB+SD worden toegepast, en certificaten van de aangemelde instantie wanneer de modules SB+SF worden toegepast;

c) gegevens over testresultaten (testverslag) overeenkomstig de toepasselijke TSI CCS (in het bijzonder subset 076);

d) bevestiging dat een volgens ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium is gebruikt;

e) een afschrift van een volledige vergunningsaanvraag voor de indienststelling van de met ETCS 2.3.0d uitgeruste locomotieven, ingediend bij ten minste één nationale veiligheidsinstantie van de betrokken landen, of de vergunning van de nationale veiligheidsinstantie als die beschikbaar is wanneer de aanvraag tot betaling van het saldo moet worden ingediend.

- Activiteit 5 – Uitrusting van 5 locomotieven Vossloh G2000

Deze activiteit betreft de opeenvolgende aanpassing van 5 locomotieven Vossloh G2000 met ETCS niveau 1, baseline 3.

De documenten van de vergunningsprocedure maken deel uit van de resultaten van deze activiteit. In de volgende documenten moet duidelijk worden verwezen specifieke voertuigen, met vermelding van het identificatienummer:

a) een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaat van overeenstemming van de aangemelde instantie;

b) de door de aanvrager van elk op een voertuig geïnstalleerd CCS-systeem afgegeven EG-keuringsverklaring, met inbegrip van het EG-keuringscertificaat van een aangemelde instantie en de relevante certificaten, d.w.z. goedkeuring van het kwaliteitssysteem wanneer de modules SH1 of SB+SD worden toegepast, en certificaten van de aangemelde instantie wanneer de modules SB+SF worden toegepast;

c) gegevens over testresultaten (testverslag) overeenkomstig de toepasselijke TSI CCS (in het bijzonder subset 076);

d) bevestiging dat een volgens ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium is gebruikt;

e) een afschrift van een volledige vergunningsaanvraag voor de indienststelling van de met ETCS uitgeruste locomotieven, ingediend bij ten minste één nationale veiligheidsinstantie van de betrokken landen, of de vergunning van de nationale veiligheidsinstantie als die beschikbaar is wanneer de aanvraag tot betaling van het saldo moet worden ingediend.

4. Stappen

Stap nummer [zoals vermeld in lid 2]	Benaming van de stap	Indicatieve termijn	Verificatiemiddelen
1.	A1: Contract voor de upgrade	31.10.2014	Opdracht

2	A1: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen	31.3.2015	een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaat van overeenstemming van een aangemelde instantie
3	A1: Keuring van het subsysteem	30.6.2015	EG-keuringsverklaring voor het subsysteem ERTMS, met inbegrip van de relevante van de door een aangemelde instantie afgegeven relevante EG-certificaten betreffende de keuring van het subsysteem (goedkeuring van het kwaliteitssysteem voor de modules SH1 of SB+SG, certificaten van de aangemelde instantie voor de modules SB+SF)
4	A1: Upgrade van 45 locomotieven voltooid	30.11.2015	Goedkeuring door de nationale veiligheidsinstantie (aanvraagdossier)
5	A2: Contract voor de uitrusting met ETCS	31.10.2014	Contract
6	A2: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen	31.3.2015	een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaat van overeenstemming van een aangemelde instantie

7	A2: Keuring van het subsysteem	30.6.2015	EG-keuringsverklaring voor het subsysteem ERTMS, met inbegrip van de relevante van de door een aangemelde instantie afgegeven relevante EG-certificaten betreffende de keuring van het subsysteem (goedkeuring van het kwaliteitssysteem voor de modules SH1 of SB+SG, certificaten van de aangemelde instantie voor de modules SB+SF)
8	A2: 5 locomotieven uitgerust met ETCS	30.11.2015	Goedkeuring door de nationale veiligheidsinstantie (aanvraagdossier)
9	A3: Contract voor de uitrusting met ETCS	31.10.2014	Contract
10	A3: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen	31.3.2015	een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaat van overeenstemming van een aangemelde instantie
11	A3: Keuring van het subsysteem	30.6.2015	EG-keuringsverklaring voor het subsysteem ERTMS, met inbegrip van de relevante van de door een aangemelde instantie afgegeven relevante EG-certificaten betreffende de keuring van het subsysteem (goedkeuring van het kwaliteitssysteem voor de modules SH1 of SB+SG, certificaten van de aangemelde instantie voor de modules SB+SF)
12	A3: 10 locomotieven uitgerust met ETCS	31.12.2015.	Goedkeuring door de nationale veiligheidsinstantie (aanvraagdossier)
13	A4: Contract voor de upgrade	31.10.2014	Contract

14	A4: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen	31.3.2015	een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaat van overeenstemming van een aangemelde instantie
15	A4: Keuring van het subsysteem	30.6.2015	EG-keuringsverklaring voor het subsysteem ERTMS, met inbegrip van de relevante van de door een aangemelde instantie afgegeven relevante EG-certificaten betreffende de keuring van het subsysteem (goedkeuring van het kwaliteitssysteem voor de modules SH1 of SB+SG, certificaten van de aangemelde instantie voor de modules SB+SF)
16	A4: Upgrade van 5 locomotieven voltooid	30.11.2015	Goedkeuring door de nationale veiligheidsinstantie (aanvraagdossier)
17	A5: Contract voor de uitrusting met ETCS	31.10.2014	Contract
18	A5: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen	30.6.2015	een EG-verklaring van overeenstemming voor elk voor ERTMS relevant interoperabiliteitsonderdeel, afgegeven door de in de Unie gevestigde leverancier of zijn gemachtigde, met inbegrip van het EG-certificaat van overeenstemming van een aangemelde instantie

19	A5: Keuring van het subsysteem	30.8.2015	EG-keuringsverklaring voor het subsysteem ERTMS, met inbegrip van de relevante van de door een aangemelde instantie afgegeven relevante EG-certificaten betreffende de keuring van het subsysteem (goedkeuring van het kwaliteitssysteem voor de modules SH1 of SB+SG, certificaten van de aangemelde instantie voor de modules SB+SF)
20	A5: 17 locomotieven uitgerust met ETCS	30.11.2015	Goedkeuring door de nationale veiligheidsinstantie (aanvraagdossier)

5. Stappen en desbetreffende verificatiemiddelen:

- Stap 1 - A1: Contract voor de upgrade
- Stap 2 - A1: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen
- Stap 3 - A1: Keuring van het subsysteem
- Stap 4 - A1: Upgrade van 45 locomotieven voltooid
- Stap 5 - A2: Contract voor de uitrusting met ETCS
- Stap 6 - A2: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen
- Stap 7 - A2: Keuring van het subsysteem
- Stap 8 - A2: 5 locomotieven uitgerust met ETCS
- Stap 9 - A3: Contract voor de uitrusting met ETCS
- Stap 10 - A3: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen
- Stap 11 - A3: Keuring van het subsysteem
- Stap 12 - A3: 10 locomotieven uitgerust met ETCS
- Stap 13 - A4: Contract voor de upgrade
- Stap 14 - A4: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen
- Stap 15 - A4: Keuring van het subsysteem
- Stap 16 - A4: Upgrade van 5 locomotieven voltooid
- Stap 17 - A5: Contract voor de uitrusting met ETCS
- Stap 18 - A5: Conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen
- Stap 19 - A5: Keuring van het subsysteem
- Stap 20 - A5: 17 locomotieven uitgerust met ETCS

II.2.4 Strategisch actieplan ("SAP")

1. De begunstigde dient bij de Commissie, binnen 90 kalenderdagen na kennisgeving van het besluit tot toekenning van financiële bijstand, een strategisch actieplan (SAP) in dat de basis zal vormen voor het toezicht op en de controle van de voortgang tijdens de uitvoeringsperiode van de actie. Het strategisch actieplan wordt ingediend in het Engels, Frans of Duits, in twee identieke exemplaren op papier en in elektronische vorm. De analyse en informatie in het SAP omvatten minstens het volgende:
 - (a) de tussentijdse en uiteindelijke doelstellingen aan de hand van tijds-, kosten- en technische criteria — belangrijke doelstellingen moeten worden geclassificeerd en aangemerkt als stappen;
 - (b) een beschrijving van de controleprocedures en -processen, met inbegrip van alle milieumaatregelen, met een duidelijke vermelding van de hiërarchie en de interne en externe verslaggevingsmechanismen;
 - (c) de vaststelling van de risico's, de risicoanalyse, het risicobeheersplan en het kwaliteitsborgingsplan;
 - (d) de stappen om de voortgang (en afwijkingen daarvan) te toetsen aan de geplande uitvoering van de actie;
 - (e) de oorzaken van mogelijke toekomstige problemen;
 - (f) een schema op basis van een degelijk projectmanagementformulier met een kritiek pad dat is afgeleid van de voor de planning en uitvoering van de actie gebruikte projectmanagementmethode, waarin alle activiteiten of werkpakketten zijn vermeld en duidelijk de verschillende stappen worden vermeld, met inbegrip van de start- en slotevenementen. Het schema geeft aan hoe de volledige uitvoeringstermijn van de actie is berekend en vormt de basis voor een eventuele toekomstige herziening van de planning. Voor minder complexe acties kunnen GANTT-grafieken worden gebruikt;
 - (g) de belangrijkste prestatie-indicatoren, met name voor kritieke activiteiten en de middelen die worden aangewend om de vastgestelde doelstellingen en termijnen te halen;
 - (h) de nationale of andere professionele normen inzake actiemanagement waarop het SAP is gebaseerd;
 - (i) informatie over de geplande communicatie- en publiciteitsinitiatieven voor de actie, overeenkomstig **artikel II.2.3 en artikel II.2.5, lid 2**;
 - (j) de aanstelling van bevoegde vertegenwoordigers als bedoeld in **artikel III.1.3**.
2. Het SAP gaat vergezeld van een beschrijving van de management- en controlesystemen die door de betrokken lidstaat/lidstaten moeten worden toegepast om toezicht en controle uit te oefenen op de uitvoering van de actie als bedoeld in **artikel II.2.5, lid 1**. Het bevat alle auditplannen en een evaluatie na de voltooiing van de actie.
3. De Commissie kan binnen 60 kalenderdagen na ontvangst van het SAP opmerkingen maken, zoals een verzoek om aanvullende informatie op te nemen in het SAP. Indien de Commissie niet binnen deze termijn antwoordt, betekent dit dat zij het SAP

aanvaardt. Indien de Commissie vraagt het SAP te herzien, dient de begunstigde binnen 60 kalenderdagen een aangepast SAP in.

II.2.5 Verantwoordelijkheden van de lidstaten

1. De lidstaten stellen, hetzij als begunstigde, hetzij als lidstaat die overeenkomstig **artikel 4 van dit besluit** zijn goedkeuring dient te hechten aan de actie, de Commissie in kennis van de maatregelen die zijn genomen op grond van artikel 11, lid 2, van Verordening (EG) nr. 680/2007 en verstrekken haar met name een beschrijving van de controle-, beheers- en toezichtsystemen die zijn opgezet om de doeltreffende uitvoering van acties te waarborgen.
2. De betrokken lidstaten zien erop toe dat aan de bijstandsverlening passende bekendheid wordt gegeven zodat de publieke opinie overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EG) nr. 680/2007 wordt geïnformeerd over de rol die de Unie bij de uitvoering van de acties speelt.

Artikel II.3: Geraamde begroting

II.3.1 Geraamde totale subsidiabele kosten van de actie

De totale subsidiabele kosten van de actie worden geraamd op 5 121 652 EUR (vijf miljoen honderdeenentwintigduizend zeshonderd tweeënvijftig euro).

II.3.2 Geplande medefinancieringsbronnen van de actie

FINANCIERINGSBRONNEN	
1. Staatsbegroting(en)	0 €
2. Regionale/lokale begroting(en)	0 €
3. Promotor van de actie	2 560 826 €
4. EIB-leningen	0 €
5. Andere leningen	0 €
6. TEN-T-bijstand	2 560 826 €
7. Andere bronnen	0 €
Totaal (moet gelijk zijn aan de totale subsidiabele kosten)	5 121 652 €

II.3.3 Indicatieve verdeling van de geraamde subsidiabele kosten van de actie over de verschillende activiteiten

Activiteiten	2013	2014	2015	TOTAAL
TOTALE DIRECTE KOSTEN				
1.1 Upbrade van 45 locomotieven Bombardier TRAXX MS DABNL	0 €	991 628 €	976 086 €	1 967 714 €
1.2 Uitrusting van 5 locomotieven Bombardier TRAXX AC1 DACH	0 €	450 000 €	300 000 €	750 000 €
1.3 Uitrusting van 10 locomotieven Bombardier TRAXX AC1 DA	0 €	900 000 €	600 000 €	1 500 000 €
1.4 Upgrade van 5 locomotieven Bombardier TRAXX MS DBF	0 €	71 363 €	82 575 €	153 938 €
1.5 Uitrusting van 5 locomotieven Vossloh G2000	0 €	450 000 €	300 000 €	750 000 €
TOTALE DIRECTE KOSTEN	0 €	2 862 991 €	2 258 661 €	5 121 652 €
2. INDIRECTE KOSTEN Steun op forfaitaire basis: nee	0 €	0 €	0 €	0 €
TOTALE SUBSIDIABELE KOSTEN	0 €	2 862 991 €	2 258 661 €	5 121 652 €

II.3.4 Indicatief bedrag van de financiële bijstand voor elke begunstigde

Niet van toepassing

II.3.5 Indicatief tijdschema voor de vastlegging van de individuele tranches

Niet van toepassing

BIJLAGE III

ALGEMENE VOORWAARDEN

Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op de toekenning van financiële bijstand door de Europese Commissie. Deze algemene voorwaarden zijn bindend voor zowel de begunstigde die de financiële bijstand ontvangt als voor de Europese Commissie.

Artikel III.1: Administratieve informatie

III.1.1 Contact en communicatie

1. Iedere mededeling aan de Commissie in verband met dit besluit wordt, met vermelding van het nummer van het besluit, schriftelijk gericht aan de Commissie op het volgende adres:
 - Europese Commissie
Uitvoerend Agentschap Innovatie en Netwerken (INEA)
1049 Brussel BELGIË
België
Telefoon: +32(0)2 299 11 11
Fax: +32(0)2 297 37 27
E-mail: inea-agency@ec.europa.eu
2. Indien de begunstigde een aangetekend schrijven stuurt, een beroep doet op een koerierdienst of het schrijven zelf wenst te overhandigen, wordt het schrijven bezorgd aan de centrale postdienst van de Europese Commissie:
 - Europese Commissie
Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken (INEA)
Bourgetlaan 1
1140 Brussel (Evere)
België
3. Elektronische mededelingen worden bevestigd door een originele ondertekende papieren versie van die mededelingen, mits een van de partijen daar zonder onnodige vertraging om heeft verzocht. De afzender zendt de originele ondertekende papieren versie zonder onnodige vertraging toe.
4. Formele kennisgevingen worden per aangetekende brief met ontvangstbevestiging of op gelijkwaardige wijze gedaan, of met gelijkwaardige elektronische middelen.

III.1.2 Datum van de aangifte

1. Mededelingen worden geacht te zijn gedaan wanneer zij door de ontvangende partij zijn ontvangen, tenzij in het besluit tot toekenning van financiële bijstand wordt verwezen naar de datum waarop de mededeling is verstuurd.
2. Elektronische mededelingen worden geacht te zijn ontvangen op de dag waarop ze met succes zijn verzonden, mits deze zijn verstuurd naar de in **artikel III.1.1, lid 1**, genoemde adressen. De verzending wordt geacht niet te zijn gelukt indien de verzender een bericht ontvangt dat de mededeling niet is aangekomen. In geval van

problemen met de verzending wordt de verzender niet geacht inbreuk te plegen op zijn verplichting om een mededeling tegen een bepaalde termijn te verzenden.

3. Via de postdienst naar de Commissie gestuurde post wordt geacht door de Commissie te zijn ontvangen op de datum waarop hij is ingeschreven door de in **artikel III.1.1, leden 1 en 2**, genoemde dienst.
4. Via aangetekende brief met ontvangstbevestiging of op gelijkwaardige wijze, dan wel via met gelijkwaardige elektronische middelen gedane formele kennisgevingen, worden geacht te zijn ontvangen op de op het ontvangstbewijs of gelijkwaardig document vermelde ontvangstdatum.
5. E-mails worden geacht te zijn verzonden op de datum waarop zij met succes werden verzonden. Indien de begunstigde echter een antwoord krijgt waarin hem wordt gevraagd de e-mail naar een ander adres te sturen, wordt de e-mail pas geacht te zijn ontvangen als hij op het juiste adres is aangekomen.

III.1.3 Gemachtigde vertegenwoordigers van de begunstigde

1. De begunstigde wijst op zijn verantwoordelijkheid één of meer gemachtigde vertegenwoordigers aan die namens hem kunnen optreden.
2. Deze gemachtigde vertegenwoordiger(s) dient/dienen over de nodige bevoegdheden te beschikken om namens de begunstigde verbintenissen aan te gaan en fungeert/fungeren binnen de organisatie van de begunstigde als centraal aanspreekpunt voor de vertegenwoordigers van de Commissie.
3. De begunstigde waarborgt gedurende de hele looptijd van de actie die het voorwerp van dit besluit uitmaakt dat minstens één gemachtigde vertegenwoordiger beschikbaar is.

Artikel III.2: Uitvoering van de actie

III.2.1 Eigendom/gebruik van de resultaten

1. Tenzij in de bijlagen bij dit besluit anders is bepaald, berusten de eigendomsrechten, inclusief de industriële- en intellectuele-eigendomsrechten, op de resultaten van de actie en op de verslagen en andere documenten met betrekking tot de actie, bij de begunstigde.
2. Wanneer er industriële- en intellectuele-eigendomsrechten bestaan, inclusief rechten van derden, die dateren van vóór de vaststelling van het besluit tot toekenning van financiële bijstand, stelt de begunstigde een lijst op van alle eigendoms- en gebruiksrechten betreffende de reeds bestaande industriële- en intellectuele-eigendomsrechten en deelt hij deze ten laatste vóór het begin van de uitvoering van de actie mee aan de Commissie.
3. De begunstigde waarborgt dat hij of de met hem gelieerde entiteiten over alle rechten beschikken voor het gebruik van reeds vóór de vaststelling van het besluit tot toekenning van financiële bijstand bestaande industriële- of intellectuele-eigendomsrechten.
4. De begunstigde kent de Commissie het recht toe de resultaten van de actie vrijelijk en naar goeddunken, onverminderd de geldende verplichtingen inzake vertrouwelijkheid en zonder te raken aan reeds bestaande industriële- en intellectuele-eigendomsrechten, te gebruiken voor de volgende doelstellingen:
 - (a) gebruik door de Commissie, en met name door personeelsleden van de Commissie, andere EU-instellingen, agentschappen en instanties en instellingen van de lidstaten;
 - (b) toegang op individueel verzoek, zonder recht op reproductie of exploitatie zoals bepaald in Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad¹;
 - (c) archivering conform de regels inzake het documentenbeheer die van toepassing zijn op de Commissie.
5. De begunstigde waarborgt dat de Unie het recht krijgt om gebruik te maken van alle in de resultaten van de actie verwerkte vooraf bestaande industriële- en intellectuele-eigendomsrechten. Deze vooraf bestaande rechten worden gebruikt voor dezelfde doelstellingen en onder dezelfde voorwaarden als de rechten op de resultaten van de actie.

III.2.2 Vertrouwelijkheid

1. De Commissie en de begunstigde waarborgen, ook na de voltooiing van de actie, de vertrouwelijkheid van alle documenten of informatie, ongeacht hun vorm en of deze mondeling of schriftelijk werd meegedeeld, die in verband met de uitvoering van de actie is meegedeeld en waarvan expliciet schriftelijk is bepaald dat zij vertrouwelijk zijn.

¹ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43).

2. Begunstigden gebruiken vertrouwelijke informatie en documenten uitsluitend voor de nakoming van hun verplichtingen op grond van het besluit tot toekenning van financiële bijstand, tenzij met de Commissie schriftelijk anders is overeengekomen.
3. De Commissie en de begunstigde zijn tijdens de uitvoering van het besluit tot toekenning van financiële bijstand gebonden door de in de **leden 1 en 2** bedoelde verplichtingen, tenzij:
 - (a) de partij die de informatie vrijgeeft, de andere partij vroeger van haar vertrouwelijkheidsplicht ontslaat;
 - (b) de vertrouwelijke informatie openbaar wordt via een andere manier dan het verbreken van de vertrouwelijkheidsplicht door de partij die deze verplichting in acht dient te nemen;
 - (c) de bekendmaking van de vertrouwelijke informatie wettelijk verplicht is.

III.2.3 Zichtbaarheid van de EU-bijstand

1. Tenzij de Commissie anders verlangt of instemt met een andere werkwijze, moet in elke mededeling of publicatie over de actie door de begunstigde of de betrokken lidstaat als gedefinieerd in **artikel 4 van dit besluit**, onder meer tijdens conferenties of seminars of in informatie- of promotiemateriaal (zoals brochures, folders, posters, presentaties, enz.) worden vermeld dat de Unie bijstand heeft verleend voor de actie en moet het embleem van de Europese Unie worden afgebeeld.
2. Wanneer dat embleem samen met een ander logo wordt afgebeeld, moet het embleem van de Europese Unie goed zichtbaar zijn.
3. De verplichting om het embleem van de Europese Unie af te beelden verleent de begunstigten geen recht op exclusief gebruik.
4. De begunstigten nemen, noch door registratie, noch op andere wijze, geen rechten op het embleem van de Europese Unie of een ander vergelijkbaar merk of logo.
5. Voor de toepassing van **lid 1** en onder de daarin vermelde voorwaarden zijn de begunstigten vrijgesteld van de verplichting om de Commissie vooraf om toestemming te vragen voor het gebruik van het embleem van de Europese Unie.
6. In elke mededeling of publicatie van de begunstigde of de betrokken lidstaat als gedefinieerd in **artikel 4 van dit besluit**, ongeacht de vorm waarin deze gebeurt, wordt vermeld dat zij uitsluitend een weergave is van het standpunt van de auteur en dat de Commissie niet verantwoordelijk is voor het gebruik dat van de daarin vervatte informatie wordt gemaakt.
7. De begunstigde geeft de Commissie toestemming om de volgende informatie te publiceren (ongeacht de vorm of het medium en inclusief via internet):
 - naam en adres van de begunstigde;
 - het voorwerp en doel van de financiële bijstand,
 - het toegekende bedrag en het aandeel van de totale kosten van de actie dat wordt gesubsidieerd.
8. Op gemotiveerd en naar behoren gestaafd verzoek van de begunstigde kan de Commissie ermee instemmen van deze publiciteit af te zien indien de openbaarmaking van de bovengenoemde gegevens de veiligheid van de begunstigde in gevaar kan brengen of zijn commerciële belangen kan schaden.

III.2.4 Evaluatie

1. De Commissie en de begunstigde kunnen overgaan tot een evaluatie van de wijze waarop acties zijn uitgevoerd, alsook van het effect van de uitvoering daarvan, om te beoordelen of de beoogde doelstellingen, onder meer inzake milieubescherming, zijn gerealiseerd. Wanneer de begunstigde geen lidstaat is, werkt hij mee aan deze evaluatie. Wanneer de begunstigde een gemeenschappelijke onderneming of internationale organisatie is, wordt geen evaluatie door de lidstaat verlangd (zie artikel 16, lid 1, van Verordening (EG) nr. 680/2007).
2. De Commissie kan een begunstigde lidstaat verzoeken een specifieke evaluatie van de uit hoofde van Verordening (EG) nr. 680/2007 gefinancierde acties in te dienen of de voor de evaluatie van deze acties vereiste informatie en assistentie te verstrekken (zie artikel 16, lid 2, van Verordening (EG) nr. 680/2007).
3. De begunstigde verbindt zich ertoe de Commissie en/of de door haar gemachtigde personen alle voor een succesvolle evaluatie vereiste documenten of gegevens te verstrekken en toegang te verlenen tot de locaties en gebouwen waar de actie wordt uitgevoerd en tot alle informatie, met inbegrip van informatie in elektronische vorm.

III.2.5 Gunning van contracten die nodig zijn voor de uitvoering van de actie

1. Indien voor de uitvoering van de actie goederen, diensten of werkzaamheden moeten worden aanbesteed, gunt de begunstigde de opdracht aan de economisch voordeligste inschrijving of, in voorkomend geval, aan de inschrijving met de laagste prijs. Hij ziet erop toe dat er daarbij geen belangenconflict ontstaat.
2. Begunstigden die optreden als aanbestedende dienst in de zin van Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad² van 31 maart 2004 of als aanbestedende dienst in de zin van Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad³ van 31 maart 2004, nemen de toepasselijke nationale regels voor het plaatsen van overheidsopdrachten in acht.
3. De begunstigde blijft als enige verantwoordelijk voor de uitvoering van de actie en de naleving van het besluit tot toekenning van financiële bijstand. De begunstigten zorgen ervoor dat in elk aanbestedingscontract wordt bepaald dat de contractant jegens de Commissie geen rechten heeft uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand.
4. De begunstigde zorgt ervoor dat de voorwaarden die voor hem gelden uit hoofde van de **artikelen III.2.1, III.2.2, III.2.7, III.2.10 en III.6** ook gelden voor de contractant.

III.2.6 Uitbesteding van taken die deel uitmaken van de actie

1. Een 'subcontract' is een contract als bedoeld in **artikel III.2.5** met het oog op de uitvoering door een derde partij van taken die deel uitmaken van de actie zoals omschreven in **bijlage I**.
2. De begunstigde mag taken die deel uitmaken van een actie uitbesteden, mits naast de in **artikel III.2.5** en de bijzondere voorwaarden vastgestelde voorwaarden, ook de volgende voorwaarden zijn vervuld:

² Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten (PB L 134 van 30.4.2004, blz. 114).

³ Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (PB L 134 van 30.4.2004, blz. 1).

- (a) de uitbesteding is te verantwoorden gezien de aard van de actie en de eisen die de uitvoering ervan stelt;
- (b) de betrokken taken en de geraamde kosten van de uitbesteding zijn duidelijk aanwijsbaar;
- (c) de begunstigde waarborgt dat zijn verplichtingen uit hoofde van **artikel III.2.1** ook voor contractanten gelden;
- (d) de begunstigde waarborgt dat de op grond van **artikel III.6** op hem toepasselijke voorwaarden ook voor onderaannemers gelden;
- (e) de begunstigde zorgt ervoor dat zijn verplichtingen inzake de zichtbaarheid van de EU-bijstand ook gelden voor contractanten.

III.2.7 Belangenconflicten

1. De begunstigde neemt alle nodige maatregelen om situaties te voorkomen waarin de onpartijdige en objectieve tenuitvoerlegging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand in het gedrang kunnen komen als gevolg van een economisch belang, politieke of nationale affiniteiten, familiale of affectieve banden of andere gedeelde belangen (belangenconflicten).
2. Elke situatie die tijdens de uitvoering van de actie aanleiding geeft of kan geven tot een belangenconflict, wordt onverwijld schriftelijk aan de Commissie ter kennis gebracht. De begunstigde neemt onmiddellijk de nodige maatregelen om deze situatie te verhelpen.
3. De Commissie behoudt zich het recht voor te controleren of de genomen maatregelen passend zijn en kan in voorkomend geval verlangen dat de begunstigde binnen een bepaalde termijn extra maatregelen neemt.

III.2.8 Wijzigingen

III.2.8.1 Begrotingsoverschrijvingen

1. Onverminderd **artikel III.2.6** en op voorwaarde dat de actie wordt uitgevoerd als omschreven in **bijlage II**, mag de begunstigde de in **artikel II.3.3** opgenomen geraamde begroting aanpassen door middel van begrotingsoverschrijvingen tussen de begrotingsrubrieken, en bij besluiten tot toekenning van financiële bijstand aan meerdere begunstigden, tussen de medebegunstigden, zonder dat de aanpassing wordt beschouwd als een wijziging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand als bedoeld in **artikel III.2.8.2**, op voorwaarde dat deze aanpassing noodzakelijk is om de doelstellingen van de actie te bereiken en de overschrijving niet meer bedraagt dan 20 % van de totale subsidiabele kosten als bedoeld in **artikel II.3.1**.
2. De Commissie dient echter toestemming te verlenen wanneer de overdracht van kosten tussen activiteiten hoger ligt dan 20% van de totale subsidiabele kosten, zelfs wanneer de drempel van 20% wordt overschreden door de cumulatie van verschillende kleine aanpassingen.

Dit geldt eveneens:

- voor acties waarbij meerdere begunstigden zijn betrokken wanneer de overdrachten tussen de begunstigden meer dan 20 % bedragen van de in **artikel II.3.1** vastgestelde totale subsidiabele kosten;

- voor overdrachten tussen directe en indirecte kosten wanneer er geen forfait voor indirecte kosten wordt toegepast.
3. De Commissie beschikt over een termijn van 60 kalenderdagen vanaf de ontvangst van het verzoek om dat verzoek te aanvaarden of te verwerpen, dan wel om aanvullende informatie te vragen. Wanneer aanvullende informatie wordt verlangd, beschikt de begunstigde over een termijn van 30 kalenderdagen om die informatie te verstrekken. Wanneer de begunstigde binnen 60 kalenderdagen geen antwoord van de Commissie ontvangt, wordt het verzoek geacht te zijn aanvaard. Indien de Commissie het verzoek aanvaardt, dient geen wijziging van dit besluit overeenkomstig **lid 2** te worden vastgesteld.
 4. Een verzoek tot aanpassing van de in **artikel II.3.3** bedoelde kostenverdeling kan door de begunstigde bij de Commissie worden ingediend ten laatste op het moment waarop het verzoek tot betaling van het saldo wordt ingediend.

III.2.8.2 Andere wijzigingen van de actie

1. Ongeacht de bepalingen van **artikel III.2.8.1, lid 1**, dient elke wijziging van de voorwaarden met betrekking tot de financiële bijstand van de Unie het voorwerp uit te maken van een wijziging van dit besluit.
2. De begunstigde dient elk verzoek tot wijziging van dit besluit tot toekenning van financiële bijstand van de Unie in middels een specifiek schrijven, zelfs indien hij de gevraagde wijzigingen reeds heeft vermeld in de in **artikel I.3** bedoelde verslagen. Wanneer de begunstigde geen lidstaat, gemeenschappelijke onderneming of internationale organisatie is, moet de in **artikel 4 van dit besluit** bedoelde lidstaat vooraf zijn instemming betuigen met dit wijzigingsverzoek.
3. Wijzigingen mogen er niet toe leiden dat het besluit tot toekenning van financiële bijstand van de Unie in vraag wordt gesteld en mogen niet tot een ongelijke behandeling van de kandidaten leiden.
4. Wanneer het verzoek tot wijziging uitgaat van de begunstigde, moet deze het lang genoeg vóór de beoogde vankrachtwording ervan en in ieder geval uiterlijk drie maanden vóór de in **artikel II.2.1** vastgestelde einddatum van de actie doen toekomen aan de Commissie, behalve in door de begunstigde naar behoren gemotiveerde en door de Commissie aanvaarde gevallen.
5. Een overdracht van rechten en plichten is uitsluitend geldig wanneer de derde partij op het moment waarop de actie wordt geselecteerd voor de toekenning van financiële bijstand aan alle toepasselijke selectiecriteria voldoet.

III.2.9 Overmacht

1. Onder overmacht wordt elke onvoorzienbare en buitengewone situatie of gebeurtenis verstaan die onafhankelijk is van de wil van de partijen en die niet kan worden toegeschreven aan een fout of een nalatigheid van een van hen of van een subcontractant, een gelieerde entiteit of een bij de uitvoering betrokken derde, maar die een van de partijen verhindert een van haar verplichtingen uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand na te komen en die ondanks passende maatregelen onvermijdelijk blijkt te zijn. Verzuim bij de dienstverlening, gebreken in uitrusting of materiaal of vertraging bij de beschikbaarstelling daarvan, kunnen niet worden aangevoerd als gevallen van overmacht tenzij deze zelf rechtstreeks het gevolg zijn van een duidelijk geval van overmacht. Hetzelfde geldt voor arbeidsconflicten, stakingen of financiële problemen.

III.2.10 Aansprakelijkheid voor schade

1. De Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade veroorzaakt of geleden door de begunstigde, waaronder schade toegebracht aan derden als gevolg van of tijdens de uitvoering van een actie.
2. Behoudens in geval van overmacht is de begunstigde verplicht de Commissie elke schade te vergoeden die zij lijdt ten gevolge van de uitvoering van een actie of omdat een actie niet, slecht, onvolledig of niet-tijdig wordt uitgevoerd.

Artikel III.3: Betalingen

III.3.1 Betalingen en bankrekeningnummer

1. Betalingen gebeuren overeenkomstig de in artikel 10 van Verordening (EG) nr. 680/2007 vastgestelde voorwaarden.
2. De bankrekening waarop de financiële bijstand van de Unie wordt betaald, is de op het financieel identificatieformulier vermelde rekening.
3. Elke begunstigde is verantwoordelijk voor de correcte mededeling van zijn bankrekeningnummer aan de Commissie. Indien een begunstigde de in het financieel identificatieformulier vermelde informatie wenst te wijzigen, dient hij bij aangetekend schrijven met ontvangstbevestiging een nieuw ingevuld formulier in bij de Commissie.

III.3.2 Voorfinanciering

1. Voorfinanciering heeft ten doel de begunstigde te voorzien van contante middelen.
2. Wanneer **artikel I.2.1** voorziet in de betaling van voorfinancieringen na de vaststelling van dit besluit tot toekenning van financiële bijstand en onverminderd de **artikelen III.3.8 en III.3.9**, betaalt de Commissie de begunstigde de voorfinanciering binnen 30 dagen na de publicatie van het besluit of, indien vereist bij **artikel I.2.1**, van de financiële garantie.
3. Wanneer de betaling van voorfinanciering afhankelijk is van de ontvangst van een financiële garantie, dient die garantie te voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - (a) zij wordt verstrekt door een bank of een in een lidstaat van de Unie gevestigde erkende financiële instelling of, op verzoek van de coördinator en met instemming van de Commissie, door een derde;
 - (b) de garant is op eerste vordering hoofdelijk aansprakelijk en kan niet van de Commissie verlangen dat zij zich eerst tot de hoofdschuldenaar (d.w.z. de begunstigde) wendt; en
 - (c) de garantie blijft van kracht totdat de voorfinanciering is verrekend met tussentijdse betalingen of met de betaling van het saldo door de Commissie. De Commissie verbindt zich ertoe de garantie binnen de volgende maand vrij te geven. Indien de saldobetaling in de vorm van een debetnota gebeurt, wordt de financiële garantie vrijgegeven binnen één maand na de vereffening van de debetnota.

III.3.3 Verdere voorfinancieringsbetalingen

1. Wanneer de betaling in verschillende tranches verloopt, kunnen verdere voorfinancieringen worden betaald bij elk nieuw betalingsverzoek (als bedoeld in **artikel II.3.5**), afhankelijk van de volgende criteria:
 - (a) de beschikbaarheid van financiële bijstand van de Unie;
 - (b) de reële totale subsidiabele kosten die tijdens voorgaande periodes voor de uitvoering van de actie zijn gemaakt;
 - (c) een beoordeling van het voortgangsverslag van de actie als bedoeld in **artikel I.3.2** met betrekking tot de technische en financiële uitvoering van de actie;
 - (d) indien vereist bij **artikel I.2.1**, de beschikbaarheid van een financiële garantie.

2. Niet van toepassing.
3. Onverminderd **lid 1** van dit artikel en de **artikelen I.2.1, III.3.8 en III.3.9**, betaalt de Commissie de begunstigde de volgende voorfinancieringstranche binnen 90 dagen na ontvangst van alle bewijsstukken.
4. Bij elk besluit betreffende de tranche voor de betrokken periode deelt de Commissie de begunstigde mee welk bedrag aan voorfinanciering zal worden betaald.
5. Er kan in geen geval toestemming worden verleend voor nieuwe voorfinancieringstranches wanneer meer dan twee vorige voorfinancieringen nog niet zijn verrekend.
6. Wanneer uit overeenkomstig **artikel III.3.2** ingediende staten betreffende het gebruik van vorige voorfinancieringstranches blijkt dat minder dan 70 % van de vorige voorfinancieringstranche is gebruikt om de kosten van de actie te dekken, wordt het bedrag van de te betalen voorfinanciering verminderd met het verschil tussen de drempel van 70 % en het gebruikte bedrag.

III.3.4 Tussentijdse betalingen

III.3.4.1 Algemene bepalingen inzake tussentijdse betalingen

1. Tussentijdse betalingen hebben tot doel de subsidiabele kosten die tijdens de desbetreffende verslagperioden zijn gemaakt voor de uitvoering van de actie, terug te betalen of te dekken.
2. Elk verzoek tot tussentijdse betaling gaat vergezeld van de volgende documenten:
 - (a) een verslag betreffende de voortgang van de actie waarin de nodige informatie is opgenomen om de subsidiabele kosten te staven;
 - (b) een financieel eindverslag met een geconsolideerde kostenstaat alsmede een uitsplitsing van de door elke begunstigde en hun gelieerde entiteiten gevraagde bedragen; deze worden opgesteld overeenkomstig de in **bijlage II** opgenomen structuur van de geraamde begroting en maken melding van de bedragen voor elke van de in **artikel I.1** genoemde subsidies in de loop van de betrokken verslagperiode.
3. De begunstigde certificeert dat de in zijn verzoek tot tussentijdse betaling verstrekte gegevens volledig, betrouwbaar en waarheidsgetrouw zijn. Hij certificeert eveneens dat de gemaakte kosten subsidiabel zijn overeenkomstig het besluit tot toekenning van financiële bijstand en dat het verzoek tot betaling wordt gestaafd door passende bewijsstukken die in het kader van de in **artikel III.6** beschreven controles en audits kunnen worden overgelegd.
4. Het bedrag wordt overeenkomstig het vijfde, zesde en zevende lid bepaald na de goedkeuring van het verzoek tot tussentijdse betaling en de begeleidende documenten. De goedkeuring van het verzoek tot tussentijdse betaling en de begeleidende documenten, betekent niet dat de Commissie erkent dat de erin vervatte verklaringen en gegevens rechtsgeldig zijn, en evenmin dat zij waarachtig, volledig en correct zijn.
5. Onverminderd de in **artikel I.1** en de **artikelen III.3.8 en III.3.9** vastgestelde plafonds wordt het verschuldigde bedrag van de tussentijdse betalingen als volgt bepaald:

- het verschuldigde bedrag van de tussentijdse betaling is het resultaat van de toepassing van het in **artikel I.1** vastgestelde terugbetalingspercentage op de door de Commissie goedgekeurde subsidiabele kosten van de actie voor de betrokken verslagperiode en de overeenkomstige categorieën van kosten, begunstigden en gelieerde entiteiten.
6. Wanneer **artikel I.1** in een combinatie van verschillende vormen van subsidie voorziet, worden deze bedragen bij elkaar opgeteld.
 7. Wanneer de tussentijdse betaling geheel of gedeeltelijk wordt verrekend met de aan de begunstigden betaalde voorfinanciering, wordt het bedrag van de te verrekenen voorfinanciering in mindering gebracht op het als tussentijdse betaling verschuldigde bedrag, zoals vastgesteld overeenkomstig het vijfde en zesde lid.
 8. Onverminderd de **artikelen III.3.8 en III.3.9** betaalt de Commissie, na ontvangst van de in **artikel III.3.4** bedoelde documenten, de begunstigde het als tussentijdse betaling verschuldigde bedrag binnen de in **artikel I.2.2** vastgestelde termijn.

III.3.4.2 Tussentijdse betalingen voor meerjarige acties

1. De begunstigde dient een verzoek tot tussentijdse betaling in binnen 3 maanden na de kennisgeving van de goedkeuring door de Commissie van het voortgangsverslag van de actie na afloop van elke verslagperiode waarvoor een tussentijdse betaling verschuldigd is.
2. Onverminderd **artikel III.3.4.1** kunnen tussentijdse betalingen slechts worden uitgevoerd indien voldaan is aan alle hierna vermelde voorwaarden:
 - (a) de Commissie heeft de ontvangst bevestigd van het/de betrokken voortgangsverslag(en) van de actie als bedoeld in **artikel I.3.2**;
 - (b) het betalingsverzoek is ingediend in de door de Commissie overeenkomstig **artikel I.3.1, lid 1**, vereiste vorm binnen de in **lid 1** vastgestelde termijn en bevat alle daarin vermelde aanvullende informatie;
 - (c) de werkelijk gemaakte en gedeclareerde subsidiabele kosten liggen hoger dan het vastgestelde budget voor de oudste nog niet volledig betaalde tranche.

III.3.5 Betaling van het saldo

1. De betaling van het saldo, die in één keer moet plaatsvinden, heeft tot doel na het einde van de in **artikel I.2.2** vermelde periode, het resterende deel van de subsidiabele kosten die de begunstigden voor de uitvoering van de actie hebben gemaakt, terug te betalen of te dekken. Wanneer het totale bedrag van de eerdere betalingen groter is dan het overeenkomstig **artikel III.3.18** vastgestelde definitieve subsidiebedrag, kan de saldobetaling de vorm aannemen van een terugvordering in de zin van **artikel III.3.19**.

De begunstigde dient het verzoek tot betaling van het saldo in binnen 12 maanden na het verstrijken van de in **artikel II.2.1, lid 2**, gespecificeerde verslagperiode waarvoor het saldo verschuldigd is.

2. De volgende documenten moeten bij het verzoek worden gevoegd:
 - (a) een eindverslag over de uitvoering van de actie (technisch eindverslag) met de nodige gegevens om de gedeclareerde subsidiabele kosten te staven;
 - (b) een financieel eindverslag met een geconsolideerde kostenstaat alsmede een uitsplitsing van de door elke begunstigde en hun gelieerde entiteiten gevraagde

bedragen, opgesteld overeenkomstig de in **bijlage II.3.3** opgenomen structuur van de voor de uitvoering van de actie geraamde begroting.

3. De begunstigde certificeert dat de in zijn verzoek tot betaling van het saldo verstrekte gegevens volledig, betrouwbaar en waarheidsgetrouw zijn. Hij certificeert eveneens dat de gemaakte kosten subsidiabel zijn overeenkomstig het besluit tot toekenning van financiële bijstand en dat het verzoek tot betaling wordt gestaafd door passende bewijsstukken die in het kader van de in **artikel III.6** beschreven controles en audits kunnen worden overgelegd. Voorts wordt voor de betaling van het saldo gecertificeerd dat alle in **artikel III.3.18.3.2** bedoelde ontvangsten zijn gedeclareerd.
4. Onverminderd de **artikelen III.3.8 en III.3.9** betaalt de Commissie het als saldo verschuldigde bedrag binnen 90 dagen na ontvangst van de in lid 2 bedoelde documenten.
5. Het bedrag wordt bepaald na goedkeuring van het verzoek tot betaling van het saldo en van de overeenkomstig artikel III.3.18 ingediende begeleidende documenten. De goedkeuring van het verzoek tot betaling van het saldo en de begeleidende documenten, betekent niet dat de Commissie erkent dat de erin vervatte verklaringen en gegevens rechtsgeldig zijn, en evenmin dat zij waarachtig, volledig en correct zijn.
6. Het als saldo verschuldigde bedrag wordt bepaald door het totaal van de reeds betaalde voorfinancieringen en tussentijdse betalingen in mindering te brengen van het overeenkomstig **artikel III.3.18** bepaalde definitieve subsidiebedrag.

III.3.6 Niet-indiening van documenten

Wanneer de begunstigde geen verzoek tot tussentijdse betaling of betaling van het saldo, vergezeld van de in **artikel III.3.5** genoemde documenten, heeft ingediend binnen de vastgestelde termijn na het verstrijken van de desbetreffende verslagperiode en hij binnen 60 dagen na daartoe door de Commissie schriftelijk te zijn aangemaand, nog steeds geen verzoek heeft ingediend, behoudt de Commissie zich het recht voor het besluit tot toekenning van financiële bijstand op te zeggen overeenkomstig **artikel III.4.4.2.4, onder c)**, met de in **artikel III.4.4.4, leden 3 en 4**, beschreven gevolgen.

III.3.7 Valuta voor betalingsverzoeken en financiële staten en omrekening in euro

De betalingen door de Commissie geschieden in euro. De eventuele omrekening van de werkelijke kosten in euro geschiedt tegen de dagkoers die in het Publicatieblad van de Europese Unie is bekendgemaakt of, bij gebreke daarvan, tegen de maandkoers die door de Commissie is vastgesteld en op haar website is bekendgemaakt, op de dag waarop de betalingsopdracht door de Commissie wordt opgesteld, behoudens specifieke bepalingen in het besluit tot toekenning van financiële bijstand.

III.3.8 Opschorting van de betalingstermijn

1. De Commissie kan de in het besluit tot toekenning van financiële bijstand vastgestelde betalingstermijnen te allen tijde opschorten door de begunstigde er formeel van in kennis te stellen dat zijn betalingsverzoek niet kan worden ingewilligd omdat het niet beantwoordt aan de bepalingen van het besluit tot toekenning van financiële bijstand, omdat de vereiste bewijsstukken niet zijn ingediend, of omdat er twijfel bestaat over de subsidiabiliteit van de in de financiële eindafrekening gedeclareerde kosten.

2. De Commissie stelt de begunstigde per aangetekend schrijven met ontvangstbewijs of op gelijkwaardig wijze zo spoedig mogelijk in kennis van een dergelijke opschorting, met vermelding van de redenen daarvoor.
3. Een opschorting gaat in op de datum waarop de Commissie de kennisgeving hiervan verstuurt. De resterende betalingstermijn begint opnieuw te lopen op de datum waarop de gevraagde informatie of de herziene bewijsstukken zijn ontvangen of de nodige verdere verificatie, onder meer via controles ter plaatse, heeft plaatsgevonden. Wanneer de opschorting meer dan twee maanden bedraagt, kan de coördinator verzoeken om een besluit van de Commissie over de vraag of de opschorting moet worden voortgezet.
4. Wanneer de betalingstermijn is opgeschort omdat een van de in **artikel III.3** bedoelde technische verslagen of financiële eindafrekeningen is verworpen, en het nieuwe verslag of de nieuwe eindafrekening ook wordt verworpen, behoudt de Commissie zich het recht voor om het besluit tot toekenning van financiële bijstand overeenkomstig **artikel III.4.2.2.4, onder c)**, te beëindigen, met de in **artikel III.4.4.4** beschreven gevolgen.

III.3.9 Schorsing van betalingen

1. De Commissie kan op elk moment tijdens de tenuitvoerlegging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand voorfinancieringen, tussentijdse betalingen of de betaling van het saldo aan alle begunstigden opschorten, of de voorfinancieringen of tussentijdse betalingen voor één of meer begunstigden opschorten in de volgende gevallen:
 - (a) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat een begunstigde zich bij de gunningsprocedure of de uitvoering van dit subsidiebesluit schuldig heeft gemaakt aan wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude of wanneer een begunstigde zijn verplichtingen uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand niet is nagekomen;
 - (b) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat een begunstigde zich schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden of fraude, of zijn verplichtingen niet is nagekomen in het kader van andere subsidies die door de Unie of de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie onder soortgelijke voorwaarden zijn verleend aan die begunstigde, mits die fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen een belangrijke invloed hebben op de onderhavige subsidie; of
 - (c) wanneer de Commissie een vermoeden heeft dat een begunstigde zich bij de gunningsprocedure of de uitvoering van het besluit tot toekenning van financiële bijstand schuldig heeft gemaakt aan wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude, of zijn verplichtingen niet is nagekomen en zij dient te verifiëren of haar vermoeden juist is.
2. Alvorens betalingen op te schorten, stelt de Commissie de begunstigde formeel in kennis van haar voornemen betalingen op te schorten, met vermelding van de redenen daarvoor, en, in de in het **eerste lid, onder a) en b)**, bedoelde gevallen, van de voorwaarden voor hervatting van de betalingen. De begunstigde wordt verzocht om zijn opmerkingen kenbaar te maken binnen 30 kalenderdagen na ontvangst van deze kennisgeving.

3. Indien de Commissie na onderzoek van de opmerkingen van de begunstigde beslist de procedure tot opschorting van de betalingen te beëindigen, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis.
4. Indien geen opmerkingen zijn ingediend of indien de Commissie ondanks de opmerkingen van de begunstigde beslist de procedure tot opschorting van de betalingen voort te zetten, kan zij de betalingen opschorten door de begunstigde daarvan formeel in kennis te stellen, met vermelding van de redenen voor de opschorting en, in de in het **eerste lid, onder a) en b)**, bedoelde gevallen, van de voorwaarden voor hervatting van de betalingen of, in het in het **eerste lid, onder c)**, bedoelde geval, van de indicatieve datum waarop de vereiste verificaties zullen zijn voltooid.
5. De opschorting van de betalingen gaat in op de dag van verzending van de kennisgeving door de Commissie.
6. Met het oog op de hervatting van de betalingen tracht de begunstigde zo spoedig mogelijk te voldoen aan de meegedeelde voorwaarden en stelt hij de Commissie in kennis van de op dat gebied gemaakte vorderingen.
7. Zodra de Commissie van mening is dat voldaan is aan de voorwaarden voor hervatting van de betalingen of zodra de vereiste verificaties, waaronder controles ter plaatse, zijn verricht, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis.
8. Gedurende de periode waarin de betalingen zijn opgeschort en onverminderd het recht om de uitvoering van de actie overeenkomstig **artikel III.4.1** op te schorten of om het besluit tot toekenning van financiële bijstand of de deelname van een begunstigde overeenkomstig **artikel III.4.4.1** stop te zetten, mag de begunstigde geen betalingsverzoeken en bewijsstukken in de zin van **artikel III.3** indienen of, wanneer de opschorting uitsluitend betrekking heeft op voorfinancieringen of tussentijdse betalingen voor één of meer begunstigden, geen betalingsverzoeken of bewijsstukken indienen met betrekking tot de deelname van de betrokken begunstigde(n) van de actie.
9. De desbetreffende betalingsverzoeken en bewijsstukken kunnen zo spoedig mogelijk na de hervatting van de betalingen worden ingediend of kunnen worden gevoegd bij het eerste betalingsverzoek dat na de hervatting van de betalingen moet worden ingediend volgens het in het besluit tot toekenning van financiële bijstand opgenomen tijdschema.

III.3.10 Kennisgeving van de verschuldigde bedragen

De Commissie geeft formeel kennis van de verschuldigde bedragen en vermeldt daarbij of het gaat om een verdere voorfinanciering, een tussentijdse betaling of de betaling van het saldo. In geval van betaling van het saldo, wordt ook het overeenkomstig **artikel III.3.18** vastgestelde definitieve subsidiebedrag vermeld.

III.3.11 Verdragingsrente

1. Na het verstrijken van de in het besluit tot toekenning van financiële bijstand vastgestelde betalingstermijnen en onverminderd de **artikelen III.3.8 en III.3.9**, heeft de begunstigde recht op verdragingsrente tegen de rentevoet die door de Europese Centrale Bank voor haar belangrijkste herfinancieringstransacties in euro wordt gehanteerd ("de referentievoet"), vermeerderd met drieënhalf punt. De referentierentevoet is de rentevoet die geldt op de eerste dag van de maand waarin de

betalingstermijn verstrijkt, zoals bekendgemaakt in de C-reeks van het Publicatieblad van de Europese Unie.

2. **Lid 1** is niet van toepassing wanneer de begunstigde van de financiële bijstand een lidstaat van de Unie is, met inbegrip van regionale of lokale overheidsinstanties of andere openbare instellingen die in het kader van het besluit tot toekenning van financiële bijstand optreden namens en voor rekening van de lidstaat.
3. De opschorting door de Commissie van de betalingstermijn overeenkomstig **artikel III.3.8** of van de betalingen overeenkomstig **artikel III.3.9** kan niet als een niet-tijdige betaling worden beschouwd.
4. Vertragingsrente is verschuldigd over de periode vanaf de dag volgende op de datum waarop de betalingstermijn is verstreken tot en met de dag van de daadwerkelijke betaling in de zin van **artikel III.3.13**. De verschuldigde rente wordt voor het vaststellen van het definitieve subsidiebedrag in de zin van **artikel III.3.18.3** niet beschouwd als een ontvangst.
5. In afwijking van **lid 1** wordt, wanneer de berekende rente lager is dan of gelijk is aan 200 EUR, deze rente uitsluitend op een binnen twee maanden na de ontvangst van de te late betaling ingediend verzoek aan de begunstigde betaald.

III.3.12 Valuta voor betalingen

Betalingen door de Commissie geschieden in euro.

III.3.13 Datum van betaling

De betalingen worden geacht te zijn verricht op de datum waarop de rekening van de Commissie wordt gedebiteerd.

III.3.14 Kosten voor overmakingen

Kosten voor overmakingen:

- (a) de door de bank van de Commissie in rekening gebrachte kosten voor overmaking worden gedragen door de Commissie;
- (b) de door de bank van de begunstigde in rekening gebrachte kosten voor overmaking worden gedragen door de begunstigde;
- (c) alle door een van de partijen veroorzaakte kosten van een dubbele overmaking worden gedragen door de partij die de dubbele overmaking heeft veroorzaakt.

III.3.15 Betalingen aan de coördinator

Betalingen aan de coördinator ontheffen de Commissie van haar betalingsverplichting.

III.3.16 Subsidiabiliteit van de kosten

1. **Subsidiabele kosten van de actie zijn de door de begunstigde werkelijk gemaakte kosten.** Om subsidiabel te zijn moeten de kosten aan de volgende criteria voldoen:
 - (a) zij zijn gemaakt tijdens de in het besluit tot toekenning van financiële bijstand vermelde looptijd van de actie, met uitzondering van de kosten betreffende het verzoek tot betaling van het saldo en de desbetreffende bewijsstukken in de zin van **artikel III.3.5** en de auditcertificaten;
 - (b) zij houden verband met het voorwerp van de actie en zijn aangegeven in de geraamde totale begroting van de actie;

- (c) zij zijn gemaakt in samenhang met de actie zoals beschreven in **bijlage II** en zijn nodig voor de uitvoering ervan;
 - (d) zij zijn aanwijsbaar en verifieerbaar en zijn met name opgenomen in de boekhouding van de begunstigde en vastgesteld overeenkomstig de boekhoudkundige normen die van toepassing zijn in het land waar de begunstigde is gevestigd en overeenkomstig de gebruikelijke kostenberekeningsmethoden van de begunstigde;
 - (e) zij voldoen aan de bepalingen van de toepasselijke fiscale en sociale wetgeving;
 - (f) zij zijn redelijk en gerechtvaardigd en voldoen aan het beginsel van goed financieel beheer, met name wat zuinigheid en efficiëntie betreft.
2. Subsidiabele directe kosten van de actie zijn de specifieke kosten die direct verband houden met de uitvoering van de actie en die derhalve direct aan de actie kunnen worden toegerekend. Zij mogen geen indirecte kosten omvatten.
- (a) Met name de volgende categorieën kosten zijn subsidiabele directe kosten, mits zij voldoen aan de in **lid 1** genoemde subsidiabiliteitsvoorwaarden: kosten van het voor de actie ingezette personeel dat met de aanvrager een arbeidsovereenkomst of gelijkwaardig aanstellingsbesluit heeft gesloten; deze omvatten de reële lonen plus socialezekerheidsbijdragen en andere wettelijke kosten die als bezoldiging worden beschouwd, voor zover deze niet meer bedragen dan hetgeen de begunstigde normaliter gemiddeld als lonen uitbetaalt. Deze kosten kunnen een aanvullende bezoldiging omvatten, met inbegrip van betalingen op basis van aanvullende contracten, ongeacht de aard van die contracten, mits deze bezoldiging consequent en ongeacht de gebruikte financieringsbron wordt betaald telkens wanneer soortgelijk werk of soortgelijke expertise vereist is;
 - (b) de kosten van natuurlijke personen die op grond van een andere overeenkomst dan een arbeidsovereenkomst voor de begunstigde werken, kunnen worden gelijkgesteld met dergelijke personeelskosten, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - i) de natuurlijke persoon werkt onder leiding van de begunstigde en, tenzij met de begunstigde anders is overeengekomen, in de lokalen van de begunstigde;
 - ii) het resultaat van de werkzaamheden is eigendom van de begunstigde; en
 - iii) de kosten verschillen niet wezenlijk van de kosten van het personeel dat soortgelijke werkzaamheden in het kader van een arbeidsovereenkomst voor de begunstigde verricht.
 - (c) de reiskosten en de verblijfkosten voor personeel dat aan de actie deelneemt, mits deze kosten overeenkomen met hetgeen de begunstigde normaliter als reiskosten betaalt;
 - (d) i) de afschrijvingskosten van materieel of andere activa (nieuw of tweedehands), zoals opgenomen in de boekhouding van de begunstigde, mits de activa zijn aangekocht overeenkomstig **artikel III.2.5** en worden afgeschreven overeenkomstig de internationale boekhoudkundige normen en de gebruikelijke boekhoudmethoden van de begunstigde; de kosten van huur of

leasing van materieel of andere activa zijn ook subsidiabel, mits deze kosten niet hoger zijn dan de afschrijvingskosten van soortgelijk materieel of activa en er daaronder geen financieringsvergoeding is begrepen;

ii) de Commissie mag alleen het gedeelte van de afschrijvings-, huur- of leasingkosten van het materieel dat overeenkomt met de duur van de actie en met de mate waarin het daadwerkelijk voor de actie wordt gebruikt in aanmerking nemen. Bij wijze van uitzondering kan in de bijzondere voorwaarden van dit besluit tot toekenning van financiële bijstand worden bepaald dat alle kosten van de aankoop van materieel subsidiabel zijn, mits dat gerechtvaardigd is door de aard van de actie en de context van het gebruik van het materieel of de activa;

- (e) de kosten van verbruiksgoederen en leveringen, mits die zijn aangekocht overeenkomstig **artikel III.2.5** en direct bestemd zijn voor de actie;
 - (f) de kosten van subcontracten in de zin van **artikel III.2.6**, mits aan de voorwaarden van dat artikel is voldaan;
 - (g) de kosten die direct voortvloeien uit de vereisten van het besluit tot toekenning van financiële bijstand (verspreiding van informatie, specifieke evaluatie van de actie, audits, vertalingen, reproducties enz.), inclusief de kosten van de verlangde financiële garanties, mits de desbetreffende diensten zijn aangekocht overeenkomstig **artikel III.2.5**;
 - (h) de kosten voor de huur en/of leasing van gronden en/of gebouwen zijn eveneens subsidiabel, mits die gronden en/of gebouwen speciaal worden geleased/gehuurd voor de uitvoering van de actie en voor de uitvoering van werkzaamheden.
3. Subsidiabele indirecte kosten van de actie zijn de kosten die geen specifieke, direct met de uitvoering van de actie verband houdende kosten zijn en die derhalve niet direct aan de actie kunnen worden toegerekend. Zij mogen geen subsidiabele directe kosten omvatten.
4. Om subsidiabel te zijn, moeten de indirecte kosten een eerlijk gedeelte van de totale overheadkosten van de begunstigde vertegenwoordigen en voldoen aan de in **lid 1** vastgestelde subsidiabiliteitsvoorwaarden. Overeenkomstig **artikel I.1** worden subsidiabele indirecte kosten gedeclareerd op basis van een forfaitair percentage van maximaal 7 % van de subsidiabele directe kosten.
5. Onverminderd **lid 1** zijn de volgende kosten niet subsidiabel:
- (a) rendement van het vermogen;
 - (b) schulden en kosten van schulden;
 - (c) voorzieningen voor verliezen of schulden;
 - (d) debetrente;
 - (e) dubieuze schuldvorderingen;
 - (f) wisselkoersverliezen;
 - (g) btw, tenzij de begunstigde kan aantonen dat hij de btw niet kan terugvorderen (Verordening (EG) nr. 680/2007, artikel 10, lid 2). Door overheidsinstanties betaalde btw vormen geen subsidiabele kosten;

- (h) kosten die door de begunstigde zijn gedeclareerd in het kader van een andere actie of ander werkprogramma waarvoor de Unie financiële bijstand heeft verleend (met inbegrip van subsidies verleend door een lidstaat en gefinancierd uit de Uniebegroting en subsidies verleend door andere instanties dan de Commissie met het oog op de uitvoering van de Uniebegroting); met name niet-subsidiabel zijn indirecte kosten in het kader van een specifieke subsidie voor een actie die wordt toegekend aan de begunstigde die in de desbetreffende periode reeds een exploitatiesubsidie uit de Uniebegroting ontvangt;
 - (i) buitensporige of ondoordachte uitgaven;
 - (j) bijdragen in natura;
 - (k) kosten voor de aankoop van gronden of gebouwen (met inbegrip van onteigeningskosten).
6. Wanneer de bijzondere voorwaarden een bepaling bevatten betreffende met de begunstigde gelieerde entiteiten, zijn de door deze entiteiten gemaakte kosten subsidiabel mits zij voldoen aan de voorwaarden van de **leden 1 tot en met 6 van artikel III.3.17** die ook op de begunstigde van toepassing zijn en de begunstigde waarmee de entiteit gelieerd is, waarborgt dat de krachtens de **artikelen III.2.2, III.2.3, III.2.4, III.2.5, III.2.6, III.2.7, III.2.10, III.5 en III.6** op hem van toepassing zijnde voorwaarden ook op die entiteit van toepassing zijn.

III.3.17 Aanwijsbaarheid en verifieerbaarheid van de gedeclareerde bedragen

1. Wanneer de subsidie overeenkomstig **artikel I.1** wordt verleend in de vorm van terugbetaling van werkelijk gemaakte kosten, moet de begunstigde als subsidiabele kosten declareren de kosten die hij werkelijk heeft gemaakt voor de actie.
2. Indien dat wordt verlangd in het kader van controles of audits in de zin van **artikel III.6** dient de begunstigde in staat te zijn adequate bewijsstukken over te leggen ter staving van de gedeclareerde kosten, zoals contracten, facturen en boekhoudstukken. Voorts moeten de gebruikelijke boekhoudprocedures en interne-controleprocedures van de begunstigde een directe vergelijking mogelijk maken tussen enerzijds de gedeclareerde bedragen en anderzijds de in de boekhoudrekeningen opgenomen bedragen en de op de bewijsstukken vermelde bedragen.
3. Wanneer de subsidie overeenkomstig **artikel I.1** wordt verleend in de vorm van terugbetaling van forfaitaire kosten, moet de begunstigde het door het in **artikel I.1** genoemde forfaitaire percentage toe te passen verkregen bedrag als subsidiabele kosten declareren.

III.3.18 Bepaling van het definitieve bedrag van de financiële bijstand

III.3.18.1 Berekening van het definitieve bedrag

Onverminderd de **artikelen III.3.18.2, III.3.18.3 en III.3.18.4** wordt het definitieve subsidiebedrag als volgt bepaald:

- het definitieve subsidiebedrag is het resultaat van de toepassing van het in **artikel I.1** vastgestelde terugbetalingspercentage op de door de Commissie goedgekeurde subsidiabele kosten van de actie voor de overeenkomstige categorieën van kosten, begunstigten en gelieerde entiteiten.

Wanneer **artikel I.1** in een combinatie van verschillende vormen van subsidie voorziet, worden deze bedragen bij elkaar opgeteld.

III.3.18.2 Maximumbedrag

1. In geen geval mag het door de Commissie aan de begunstigde betaalde totaalbedrag meer bedragen dan het in artikel 2 genoemde maximumbedrag.
2. Wanneer het overeenkomstig **artikel III.3.18.1** vastgestelde bedrag hoger ligt dan het in **lid 1** bedoelde maximumbedrag, wordt het definitieve subsidiebedrag beperkt tot het in **artikel 2** van het besluit tot toekenning van financiële bijstand genoemde maximumbedrag.

III.3.18.3 Regel dat de subsidie geen winst mag opleveren en in aanmerking te nemen ontvangsten

1. De specifieke subsidie mag voor de begunstigde geen winst opleveren, tenzij in de bijzondere voorwaarden anders is bepaald. Onder winst wordt verstaan een overschot van de ontvangsten ten opzichte van de subsidiabele kosten van de actie.
2. De in aanmerking te nemen ontvangsten zijn de geconsolideerde ontvangsten die op de dag waarop de begunstigde het verzoek tot betaling van het saldo opstelt, zijn vastgesteld, gegeneerd of bevestigd en die onder een van volgende twee categorieën vallen:
 - (a) door de actie gegenereerde inkomsten tijdens de uitvoeringsperiode als bedoeld in artikel II.2.1; of
 - (b) financiële bijdragen van de donoren die specifiek zijn bestemd voor de financiering van de subsidiabele kosten van de actie tijdens de uitvoeringsperiode als bedoeld in artikel II.2.1.
3. De volgende bijdragen worden niet beschouwd als ontvangsten die in aanmerking moeten worden genomen om te beoordelen of de subsidie winst heeft opgeleverd voor de begunstigten:
 - (a) financiële bijdragen in de zin van artikel III.3.18.3, lid 2, onder b), die door de begunstigten kunnen worden gebruikt ter dekking van andere kosten dan subsidiabele kosten uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand;
 - (b) financiële bijdragen in de zin van artikel III.3.18.3, lid 2, onder b), waarvan het niet-gebruikte deel aan het einde van de in artikel II.2.1 bedoelde periode niet aan de donoren is verschuldigd.
4. De in aanmerking te nemen subsidiabele kosten zijn de geconsolideerde subsidiabele kosten die door de Commissie zijn goedgekeurd voor de categorieën kosten die overeenkomstig de **artikelen I.1.2 en I.1.3** worden terugbetaald.
5. Wanneer het overeenkomstig de **artikelen III.3.18.1 en III.3.18.2** vastgestelde definitieve subsidiebedrag ertoe zou leiden dat de begunstigten winst maken, wordt de winst in mindering gebracht naar evenredigheid van het definitieve percentage van terugbetaling van de werkelijke subsidiabele kosten van de actie die zijn goedgekeurd door de Commissie voor de in de **artikelen I.1.2 en I.1.3** bedoelde kostencategorieën. Dit definitieve percentage wordt berekend op basis van het definitieve bedrag van de subsidie in de vorm van de **artikelen I.1.2 en I.1.3**, overeenkomstig de **artikelen III.3.18.1 en III.3.18.2**.

III.3.18.4 Subsidieverlaging in geval van slechte, onvolledige of niet-tijdige uitvoering

Wanneer de actie niet, slecht, onvolledig of niet-tijdig wordt uitgevoerd, kan de Commissie de oorspronkelijk vastgestelde subsidie verlagen naar evenredigheid van de mate waarin de doelstellingen van de actie werden bereikt.

III.3.19 Terugvordering

III.3.19.1 Terugvordering bij de betaling van het saldo

Wanneer de betaling van het saldo geschiedt in de vorm van een terugvordering, betaalt de begunstigde de Commissie het betrokken bedrag terug, ook al was hij niet de uiteindelijke ontvanger van het verschuldigde bedrag.

III.3.19.2 Terugvordering na de betaling van het saldo

1. Wanneer er krachtens de **artikelen III.6.8, III.6.9 en III.6.10** een bedrag moet worden teruggevorderd, betaalt de begunstigde op wie de bevindingen van de audit of OLAF betrekking hebben, het betrokken bedrag terug aan de Commissie.
2. Elke begunstigde is aansprakelijk voor de terugbetaling van bedragen die door de Commissie ten onrechte zijn betaald als bijdrage in de door zijn gelieerde entiteiten gemaakte kosten.

III.3.19.3 Herstelmetingsprocedure

1. Vóór de terugvordering stelt de Commissie de betrokken begunstigde formeel in kennis van haar voornemen om het ten onrechte betaalde bedrag terug te vorderen, met vermelding van het verschuldigde bedrag en van de redenen voor de terugvordering en met het verzoek aan de begunstigde om binnen 30 dagen eventueel opmerkingen te maken.
2. Indien geen opmerkingen zijn ingediend of indien de Commissie ondanks de opmerkingen van de begunstigde beslist de terugvorderingsprocedure voort te zetten, kan de Commissie de terugvordering bevestigen door de begunstigde formeel een debetnota te sturen ("debetnota"), waarin de voorwaarden en de betalingstermijn zijn vermeld.
3. Indien het bedrag op de in de debetnota genoemde datum niet is betaald, vordert de Commissie het verschuldigde bedrag terug:
 - (a) door verrekening met bedragen die door de Unie eventueel aan de betrokken begunstigde verschuldigd zijn ("verrekening");
 - (b) door het aanspreken van de financiële garantie, voor zover **artikel I.2.1** voorziet in een dergelijke garantie ("het aanspreken van de financiële garantie").
4. In uitzonderlijke omstandigheden en indien dit ter bescherming van de financiële belangen van de Unie nodig is, kan de Commissie zonder voorafgaande toestemming van de begunstigde vóór de betaaldatum overgaan tot terugvordering door verrekening. Tegen een dergelijke verrekening kan overeenkomstig **artikel 263** VWEU beroep worden ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie.

III.3.19.4 Verdragingsrente

Wanneer het verschuldigde bedrag niet is betaald op de in de debetnota vermelde datum, is over het desbetreffende bedrag rente verschuldigd tegen het percentage zoals vastgesteld in **artikel III.3.11**. Verdragingsrente is verschuldigd over de periode vanaf de dag volgende op

de datum waarop de betalingstermijn is verstreken tot en met de dag waarop de Commissie de volledige betaling van het uitstaande bedrag daadwerkelijk ontvangt.

Elke gedeeltelijke betaling wordt eerst aangerekend op de kosten en de verdragingsrente, en pas daarna op de hoofdsom.

III.3.19.5 Bankkosten

Bankkosten die zijn gemaakt voor de terugvordering van aan de Commissie verschuldigde bedragen, worden gedragen door de betrokken begunstigde, behalve wanneer Richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007⁴ van toepassing is.

III.3.20 Administratieve en financiële sancties

1. Overeenkomstig artikel 109 en artikel 131, lid 4, van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012⁵ en met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, kan een begunstigde die zich schuldig heeft gemaakt aan wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude, of valse verklaringen heeft afgelegd bij het verstrekken van verlangde inlichtingen of heeft nagelaten deze inlichtingen te verstrekken bij het indienen van de aanvraag of tijdens de uitvoering van de subsidie, of ernstig is tekortgeschoten in zijn verplichtingen uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand, worden onderworpen aan:
 - (a) administratieve sancties bestaande in de uitsluiting van alle uit de Uniebegroting gefinancierde opdrachten en subsidies gedurende ten hoogste vijf jaar te rekenen vanaf de vaststelling van de overtreding, wanneer die is bevestigd na een contradictoire procedure met de begunstigde; en/or
 - (b) financiële sancties van 2 % tot 10 % van de bijdrage waarop de betrokken begunstigde recht heeft overeenkomstig het in **bijlage II** opgenomen geraamde budget.
2. In geval van recidive binnen vijf jaar na de vaststelling van de eerste overtreding, kan de in **lid 1, punt a)**, bedoelde periode van uitsluiting worden verlengd tot 10 jaar en kunnen de in **punt b) van dat lid** bedoelde percentages worden opgetrokken tot tussen 4 % en 20 %.
3. De Commissie stelt de betrokken begunstigde formeel in kennis van haar besluit om dergelijke financiële sancties toe te passen.
4. De Commissie heeft het recht dergelijke besluiten bekend te maken onder de voorwaarden en binnen de beperkingen van artikel 109, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012.
5. Tegen een dergelijk besluit kan beroep worden ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 263 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

⁴ Richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG (PB L 319 van 5.12.2007, blz. 1).

⁵ Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L 298 van 26.10.2012, blz.1).

Artikel III.4: Opschorting, vermindering, annulering en intrekking van financiële bijstand van de Unie

III.4.1 Opschorting van de uitvoering door de begunstigde

1. De begunstigde kan de uitvoering van de actie of een deel daarvan opschorten indien uitzonderlijke omstandigheden, met name overmacht, de uitvoering onmogelijk of buitensporig moeilijk maken. De begunstigde stelt de Commissie daarvan onverwijld in kennis en vermeldt daarbij alle redenen en noodzakelijke toelichtingen, alsmede de datum waarop de uitvoering vermoedelijk zal worden hervat.
2. Tenzij het besluit tot toekenning van financiële bijstand is opgezegd, stelt de begunstigde, zodra de omstandigheden hervatting van de uitvoering van de actie toelaten, de Commissie daarvan onmiddellijk in kennis en dient hij een verzoek in tot wijziging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand in de zin van **artikel III.4.3**.

III.4.2 Opschorting van de uitvoering door de Commissie

De Commissie kan het bedrag van de financiële bijstand schorsen of verminderen overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EG) nr. 680/2007 (zie **artikel III.4.4.2, leden 1 en 2**).

1. De Commissie kan de uitvoering van de actie geheel of gedeeltelijk opschorten:
 - (a) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat een begunstigde zich bij de gunningsprocedure of de uitvoering van dit besluit tot toekenning van financiële bijstand schuldig heeft gemaakt aan wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude of wanneer een begunstigde zijn verplichtingen uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand niet is nagekomen;
 - (b) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat een begunstigde zich schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden of fraude, of verplichtingen niet is nagekomen in het kader van andere subsidies die door de Unie onder soortgelijke voorwaarden zijn verleend aan die begunstigde, mits die fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen een belangrijke invloed hebben op de onderhavige subsidie; of
 - (c) wanneer de Commissie een vermoeden heeft dat een begunstigde zich bij de gunningsprocedure of de uitvoering van het besluit tot toekenning van financiële bijstand schuldig heeft gemaakt aan wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude, of zijn verplichtingen niet is nagekomen en zij dient te verifiëren of haar vermoeden juist is.
2. Alvorens de uitvoering op te schorten, stelt de Commissie de begunstigde formeel in kennis van haar voornemen op te schorten, met vermelding van de redenen daarvoor, en in de in **artikel III.4.2.1, onder a) en b)**, bedoelde gevallen, van de voorwaarden voor hervatting van de uitvoering. De begunstigde wordt verzocht om zijn opmerkingen kenbaar te maken binnen 30 kalenderdagen na ontvangst van deze kennisgeving.

3. Indien de Commissie na onderzoek van de opmerkingen van de begunstigde beslist de procedure tot opschorting van de betalingen te beëindigen, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis.
4. Indien geen opmerkingen zijn ingediend of indien de Commissie ondanks de opmerkingen van de begunstigde beslist de procedure tot opschorting voort te zetten, kan zij de uitvoering opschorten door de begunstigde daarvan formeel in kennis te stellen, met vermelding van de redenen voor de opschorting en, in de in **artikel III.4.2.1, onder a) en b)**, bedoelde gevallen, van de voorwaarden voor hervatting van de uitvoering of, in het in **artikel III.4.2.1, onder c)**, bedoelde geval, van de indicatieve datum waarop de vereiste verificaties zullen zijn voltooid.
5. De opschorting gaat in vijf kalenderdagen na de ontvangst van de kennisgeving door de begunstigde of op een latere in de kennisgeving vermelde datum.
6. Met het oog op de hervatting van de uitvoering trachten de begunstigden zo spoedig mogelijk te voldoen aan de meegedeelde voorwaarden en stellen zij de Commissie in kennis van de op dat gebied gemaakte vorderingen.
7. Tenzij het besluit tot toekenning van financiële bijstand of de deelname van een begunstigde is opgezegd, stelt de Commissie, zodra zij van mening is dat is voldaan aan de voorwaarden voor hervatting van de uitvoering of zodra de vereiste verificaties, waaronder verificaties ter plaatse, zijn verricht, de begunstigde daarvan formeel in kennis en verzoekt zij de begunstigde een verzoek tot wijziging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand in de zin van **artikel III.4.3** in te dienen.

III.4.3 Gevolgen van de opschorting

1. Indien de uitvoering van de actie kan worden hervat en het besluit tot toekenning van financiële bijstand niet is opgezegd, wordt het besluit tot toekenning van financiële bijstand overeenkomstig **artikel III.2.8** gewijzigd om de datum te bepalen waarop de actie zal worden hervat, de duur van de actie te verlengen en de eventuele andere wijzigingen vast te stellen die noodzakelijk zijn om de actie aan te passen aan de nieuwe uitvoeringsvoorwaarden.
2. De opschorting wordt geacht te zijn beëindigd op de datum van hervatting van de actie die door de partijen is overeengekomen overeenkomstig het eerste lid. Deze datum kan eerder zijn dan de datum waarop de wijziging in werking treedt.
3. De kosten die de begunstigden tijdens de opschortingsperiode hebben gemaakt voor de uitvoering van de opgeschorte actie of het opgeschorte deel daarvan, worden niet terugbetaald en kunnen evenmin worden gedekt door de subsidie.
4. Het recht van de Commissie om de uitvoering op te schorten, doet geen afbreuk aan haar recht om het besluit tot toekenning van financiële bijstand of de deelname van een begunstigde op te zeggen overeenkomstig **artikel III.4.4.2**, noch aan haar recht om de subsidie te verlagen of ten onrechte betaalde bedragen terug te vorderen overeenkomstig de **artikelen III.3.18.4 en III.3.19**.
5. Geen van beide partijen kan aanspraak maken op schadevergoeding wegens opschorting door de andere partij.

III.4.4 Opzegging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand

III.4.4.1 Door de begunstigde

1. In naar behoren gemotiveerde gevallen kan de begunstigde het besluit tot toekenning van financiële bijstand opzeggen door de Commissie daarvan formeel in kennis te stellen, waarbij duidelijk de redenen voor de opzegging worden opgegeven en wordt vermeld op welke datum de opzegging ingaat. De kennisgeving wordt toegezonden vóór de datum waarop de opzegging ingaat.
2. Indien geen redenen worden opgegeven of indien de Commissie van mening is dat de opgegeven redenen de opzegging niet kunnen rechtvaardigen, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis, met vermelding van de desbetreffende gronden op basis waarvan de opzegging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand wordt geacht onrechtmatig te zijn, met de gevolgen als beschreven in **artikel III.4.4.4, lid 5**.

III.4.4.2 Opzegging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand of van de deelname van één of meer begunstigden door de Commissie

1. De voorwaarden waaronder de Commissie de financiële bijstand kan annuleren, opzeggen of intrekken zijn vermeld in artikel 13 van Verordening (EG) nr. 680/2007.
2. In artikel 13 van Verordening (EG) nr. 680/2007 is met name bepaald dat de Commissie, na een passend onderzoek te hebben verricht en na de begunstigden en de betrokken lidstaten in de gelegenheid te hebben gesteld binnen een bepaalde termijn hun opmerkingen mee te delen:
 - (a) in naar behoren gemotiveerde gevallen overgaat tot annulering van de financiële bijstand die is toegekend voor acties die niet binnen twee jaar na de in de voorwaarden tot toekenning van de bijstand vermelde aanvangsdatum van de actie van start zijn gegaan;
 - (b) kan de Commissie de financiële bijstand in de volgende gevallen schorsen, verminderen of intrekken:
 - i) wanneer bij de uitvoering van de actie een onregelmatigheid is begaan ten aanzien van het EU-recht; en
 - ii) als aan een van de in het besluit tot toekenning van de financiële bijstand bepaalde voorwaarden niet is voldaan, en met name wanneer een belangrijke wijziging is aangebracht die de aard of de uitvoeringsvoorwaarden van de actie verandert en waarvoor de Commissie geen toestemming heeft verleend;
 - (c) rekening houdende met alle relevante factoren, de terugbetaling van de financiële bijstand kan vragen indien de actie waarvoor deze bijstand is toegekend niet binnen vier jaar na de in de voorwaarden tot toekenning van de financiële bijstand vermelde einddatum is voltooid.
3. De Commissie mag de reeds uitgekeerde bijstand volledig of gedeeltelijk terugvorderen:
 - (d) indien dit noodzakelijk is door de annulering, intrekking, vermindering of vraag tot terugbetaling van de financiële bijstand; of
 - (e) in geval van cumulatie van bijstand van de Unie voor een actie.

4. De Commissie kan, bovenop de maatregelen die zij naar aanleiding van de in **lid 2** bedoelde redenen kan nemen, beslissen het besluit tot toekenning van financiële bijstand of de deelname van een of meerdere begunstigen die aan de actie deelnemen op te zeggen in de volgende gevallen:
- (a) wanneer een juridische, financiële, technische of organisatorische wijziging bij de begunstigde of een wijziging betreffende de zeggenschap over een begunstigde ingrijpende gevolgen kan hebben voor de uitvoering van het besluit tot toekenning van financiële bijstand, of het besluit om de financiële bijstand toe te kennen op losse schroeven kan zetten;
 - (b) wanneer de wijzigingen die nodig zijn na de opzegging van de deelname van één of meerdere begunstigen het besluit tot toekenning van de subsidie op losse schroeven zouden kunnen zetten of de gelijke behandeling van aanvragers in het gedrang brengen;
 - (c) wanneer de begunstigde de actie niet uitvoert zoals beschreven in **bijlage II** of wanneer de begunstigde een andere wezenlijke verplichting die krachtens het besluit tot toekenning van financiële bijstand op hem rust niet nakomt;
 - (d) in geval van overmacht, waarvan overeenkomstig **artikel III.2.9** kennis is gegeven, of indien de uitvoering door de begunstigde is opgeschort als gevolg van uitzonderlijke omstandigheden, waarvan overeenkomstig **artikel III.4.1** kennis is gegeven, voor zover de uitvoering niet kan worden hervat of de nodige wijzigingen van het besluit tot toekenning van financiële bijstand op losse schroeven zouden kunnen zetten of de gelijke behandeling van aanvragers in het gedrang brengen;
 - (e) wanneer de begunstigde in staat van faillissement, vereffening, akkoord of surseance van betaling verkeert, zijn faillissement is aangevraagd, tegen hem een procedure van vereffening, akkoord of surseance van betaling of een soortgelijke procedure loopt, hij zijn werkzaamheden heeft gestaakt of in een vergelijkbare toestand verkeert als gevolg van een soortgelijke procedure krachtens de nationale wet- en regelgeving;
 - (f) wanneer een begunstigde of een gelieerde persoon in de zin van het tweede lid, beroepsfouten heeft gemaakt;
 - (g) wanneer de begunstigde niet heeft voldaan aan zijn verplichtingen tot betaling van socialezekerheidsbijdragen of belastingen volgens de wetgeving van het land waar hij is gevestigd of waar de actie wordt uitgevoerd;
 - (h) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat een begunstigde of een gelieerde persoon zich schuldig heeft gemaakt aan fraude of corruptie of is betrokken bij een criminele organisatie, het witwassen van geld of enige andere illegale activiteit die de financiële belangen van de Unie schaadt;
 - (i) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat een begunstigde of een gelieerde persoon in de zin van het tweede lid zich bij de gunningsprocedure of de uitvoering van het besluit tot toekenning van financiële bijstand schuldig heeft gemaakt aan wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude, waaronder het indienen van onjuiste informatie of het niet indienen van informatie die nodig is voor het verkrijgen van de in het besluit tot toekenning van financiële bijstand vastgelegde subsidie; of

- (j) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat een begunstigde zich schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden of fraude, of verplichtingen niet is nagekomen in het kader van andere subsidies die door de Unie of de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie onder soortgelijke voorwaarden zijn verleend aan die begunstigde, mits die fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen een belangrijke invloed hebben op de onderhavige subsidie.

Voor de toepassing van de **punten f), h), en i) van dit lid** wordt onder "gelieerde persoon" verstaan iedere natuurlijke persoon die de bevoegd is om de begunstigde te vertegenwoordigen of namens hem beslissingen te nemen.

III.4.4.3 Opzeggingsprocedure

1. Alvorens het besluit tot toekenning van financiële bijstand of de deelname van begunstigten op te zeggen, stelt de Commissie de begunstigde formeel in kennis van haar voornemen tot opzegging, met vermelding van de redenen daarvoor en met het verzoek aan de begunstigde om binnen 45 kalenderdagen opmerkingen in te dienen en, in het in **artikel III.4.4.2.4, onder c)**, bedoelde geval, de Commissie mee te delen welke maatregelen zijn genomen om te waarborgen dat de begunstigde zijn verplichtingen uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand blijft nakomen.
2. Indien de Commissie na onderzoek van de opmerkingen van de begunstigde beslist de opzeggingsprocedure te beëindigen, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis.
3. Indien geen opmerkingen zijn ingediend of indien de Commissie ondanks de opmerkingen van de begunstigde beslist de opzeggingsprocedure voort te zetten, kan zij het besluit tot toekenning van financiële bijstand of de deelname van één of meerdere begunstigten opzeggen door de begunstigde daarvan formeel in kennis te stellen, met vermelding van de redenen voor de opzegging.
4. De opzegging gaat in op de dag die volgt op de datum waarop de formele kennisgeving door de begunstigde is ontvangen.

III.4.4.4 Gevolgen van de opzegging

1. Wanneer het besluit tot toekenning van financiële bijstand wordt opgezegd, worden de betalingen van de Commissie beperkt tot het bedrag dat overeenkomstig **artikel III.3.18** wordt bepaald op grond van de subsidiabele kosten die de begunstigde heeft gemaakt en de daadwerkelijke uitvoering van de actie op de dag waarop de opzegging ingaat. De kosten in verband met lopende verplichtingen die evenwel na de opzegging moesten worden uitgevoerd, worden niet in aanmerking genomen.
2. De begunstigde heeft vanaf de dag waarop de opzegging door de Commissie van kracht wordt, 60 kalenderdagen de tijd om overeenkomstig het besluit tot toekenning van financiële bijstand een verzoek tot betaling van het saldo in te dienen. Indien de Commissie binnen deze termijn geen verzoek tot betaling van het saldo heeft ontvangen, kan zij besluiten de kosten die niet in een door haar goedgekeurd financieel memorandum zijn opgenomen of die niet zijn gestaafd aan de hand van een door haar goedgekeurd technisch verslag niet terug te betalen of te vergoeden. Overeenkomstig **artikel III.3.19** vordert de Commissie elk reeds betaald bedrag terug waarvan het gebruik niet is gestaafd met technische uitvoeringsverslagen en, in voorkomend geval, de financiële staten die zij heeft goedgekeurd.

3. Wanneer de deelname van een begunstigde wordt opgezegd, verstrekt de betrokken begunstigde de Commissie een technisch verslag en, in voorkomend geval, een financiële staat voor de periode vanaf de aanvang van de laatste verslagperiode in de zin van **artikel I.3** waarvoor bij de Commissie een verslag is ingediend tot de datum waarop de opzegging ingaat. Alleen de kosten die door de betrokken begunstigde zijn gemaakt tot de dag waarop de opzegging van zijn deelname ingaat, worden terugbetaald of gedekt door de subsidie. De kosten in verband met lopende verplichtingen die evenwel dienden voor de uitvoering tot na de opzegging, worden niet in aanmerking genomen.
4. Wanneer de Commissie de financiële bijstand overeenkomstig **artikel III.4.4.2.4, onder c)**, opzegt omdat de begunstigde het verzoek tot betaling van het saldo niet heeft overgelegd en zich, na daartoe te zijn aangemaand, binnen de in **artikel III.3.6** genoemde termijn nog steeds niet van die verplichting heeft gekweten, is de eerste alinea van toepassing, onder de volgende voorwaarden:
 - (a) er geldt vanaf de dag waarop de opzegging van het besluit tot toekenning van financiële bijstand ingaat geen aanvullende termijn om overeenkomstig **artikel III.3.5** een verzoek tot betaling van het saldo in te dienen; en
 - (b) de Commissie gaat niet over tot terugbetaling of vergoeding van de kosten die door de begunstigde zijn gemaakt tot de datum van opzegging of tot de einddatum van de actie, al naargelang welke datum het eerst valt, en die niet zijn opgenomen in een door haar goedgekeurde financiële staat of die niet zijn gestaafd aan de hand van een door de Commissie goedgekeurd technisch verslag.
5. Wanneer, aanvullend op de **leden 1, 2 en 3**, het besluit tot toekenning van financiële bijstand of de deelname van een begunstigde door de begunstigde onrechtmatig is opgezegd in de zin van **artikel III.4.4.1** of wanneer het besluit tot toekenning van financiële bijstand of de deelname van een begunstigde door de Commissie is opgezegd op de in **artikel III.4.4.2.4, onder c), f), h), i) en j)**, genoemde gronden, kan de Commissie ook de subsidie verlagen of ten onrechte betaalde bedragen terugvorderen overeenkomstig de **artikelen III.3.18.4 en III.3.19** in verhouding tot de ernst van de betrokken tekortkomingen en na de coördinator en eventueel de betrokken begunstigten in de gelegenheid te hebben gesteld hun opmerkingen te maken.
6. Geen van beide partijen kan aanspraak maken op schadevergoeding wegens opzegging door de andere partij.

III.4.5 Intrekkingstermijn

Behalve in naar behoren tegenover de Commissie gemotiveerde gevallen, wordt de toegekende financiële bijstand van de Unie voor acties die niet binnen twee jaar na de in **artikel II.2.1** vermelde aanvangsdatum van start zijn gegaan, door de Commissie ingetrokken (**artikel III.4.4.2.2, onder a)**). Deze bijstand moet binnen de in **artikel III.3.19** vastgestelde termijn aan de Commissie worden terugbetaald.

III.4.6 Terugbetaling van de betaalde financiële bijstand van de Unie

Indien een actie niet is voltooid binnen een termijn van maximaal vier jaar na de in **artikel II.2.1** vastgestelde einddatum van de actie, kan de Commissie – met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel en rekening houdend met alle relevante factoren – om terugbetaling van de uitgekeerde EU-bijstand verzoeken (zie artikel 13, lid 1, onder c), van Verordening (EG) nr. 680/2007).

III.4.7 Het recht om te worden gehoord

1. Alvorens over te gaan tot een schorsing, vermindering of annulering van een besluit tot toekenning van financiële bijstand van de Unie, met name krachtens artikel 13 van Verordening (EG) nr. 680/2007, verzoekt de Commissie de begunstigde zijn opmerkingen in te dienen.
2. Wanneer de begunstigde geen lidstaat, gemeenschappelijke onderneming of internationale organisatie is, zal de Commissie de in **artikel 4 van dit besluit** bedoelde lidstaat ook vragen om vooraf zijn opmerkingen mee te delen.

Artikel III.5: Cessie van schuldvorderingen

1. Schuldvorderingen van de begunstigde op de Commissie mogen niet worden gecedeerd aan derden, behalve in naar behoren gemotiveerde gevallen.
2. De cessie kan alleen tegen de Commissie worden ingeroepen wanneer deze heeft ingestemd met de cessie op grond van een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek dat namens de begunstigten door de begunstigde of coördinator is ingediend. Bij gebreke van de bovenbedoelde instemming of bij niet-naleving van de voorwaarden die eraan gekoppeld zijn, heeft de cessie ten opzichte van de Commissie geen enkel gevolg.
3. In geen geval ontslaat een cessie de begunstigde van zijn verplichtingen op grond van dit besluit.

Artikel III.6: Controles en audits

III.6.1 Toegang tot de locatie

1. De begunstigde verleent functionarissen van de Commissie en door de Commissie gemachtigde externe instanties onbeperkte toegang tot de plaatsen en de lokalen waar de actie wordt uitgevoerd op voorwaarde dat de toepasselijke veiligheids- en noodvoorschriften worden nageleefd.
2. De begunstigde verleent zijn volledige medewerking om de controlewerkzaamheden door de functionarissen van de Commissie te faciliteren en levert alle redelijke inspanningen om tegemoet te komen aan verzoeken om toegang tot documenten, informatie, werkzaamheden enz.

III.6.2 Verplichtingen van de betrokken lidstaat

Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EG) nr. 680/2007 oefent de betrokken lidstaat als gedefinieerd in **artikel 4 van dit besluit** in nauwe samenwerking met de Commissie technisch toezicht en financiële controle uit op de acties en certificeert hij dat de uitgaven die in verband met de acties zijn gedaan, echt en conform zijn. De lidstaten kunnen de Commissie verzoeken aan de controles ter plaatse deel te nemen.

III.6.3 Technische en financiële controles, audits, tussentijdse en eindevaluaties

1. De Commissie kan technische of financiële controles en audits verrichten met betrekking tot het gebruik van een specifieke subsidie. Zij kan ook de wettelijk voorgeschreven boekhouding van de begunstigten controleren in het kader van periodieke evaluaties van forfaitaire bedragen.
2. In het kader van controles of audits verstrekte informatie en documenten worden vertrouwelijk behandeld.

3. Bovendien kan de Commissie een tussentijdse of eindevaluatie uitvoeren om de resultaten van een actie te vergelijken met de doelstelling van het betrokken programma van de Unie.
4. Controles, audits of evaluaties van de Commissie kunnen rechtstreeks door het eigen personeel of door enige andere door de Commissie gemachtigde externe instantie worden verricht.
5. Dergelijke controles, audits of evaluaties kunnen worden gestart tijdens de uitvoering van het besluit tot toekenning van financiële bijstand en gedurende een periode van vijf jaar die ingaat op de datum waarop het saldo voor de betrokken actie wordt betaald. Deze periode wordt beperkt tot drie jaar wanneer het in **artikel 2** genoemde maximumbedrag niet hoger is dan 60 000 EUR.
6. De controle-, audit- of evaluatieprocedure wordt geacht te zijn gestart op de datum van ontvangst van de desbetreffende aankondigingsbrief van de Commissie. Indien nodig kunnen de bevindingen van de audits resulteren in terugbetalingsbesluiten van de Commissie.

III.6.4 Verplichting tot bewaring van documenten

1. De begunstigde bewaart alle originele documenten, met name van boekhoudkundige en fiscale aard, op elk passend medium, met inbegrip van gedigitaliseerde originelen wanneer dat door zijn nationale recht is toegestaan en onder de daarin vastgestelde voorwaarden, gedurende een periode van vijf jaar die ingaat op de datum waarop het saldo voor de betrokken actie wordt betaald.
2. De in **lid 1** bedoelde periode wordt beperkt tot drie jaar wanneer het in **artikel 2** genoemde maximumbedrag niet hoger is dan 60 000 EUR.
3. De in de **leden 1 en 2** bedoelde perioden worden verlengd in geval van lopende audits, beroepsprocedures, geschillen of claims met betrekking tot de subsidie, waaronder het in **artikel III.6.9** bedoelde geval. In dat geval bewaart de begunstigde de documenten totdat de audits, beroepsprocedures, geschillen of claims zijn afgehandeld.

III.6.5 Verplichting tot kennisgeving

1. De begunstigde verstrekt alle informatie of documenten, ook in elektronische vorm, die door de Commissie of door enige andere door haar gemachtigde externe instantie worden gevraagd.
2. Wanneer een controle of audit na de betaling van het saldo wordt aangevat, wordt die informatie verstrekt door de betrokken begunstigde.
3. Wanneer de begunstigde de in de **leden 1 en 2** vermelde verplichtingen niet nakomt, kan de Commissie:
 - (a) alle kosten die niet voldoende zijn gestaafd door door de begunstigde verstrekte gegevens als niet-subsidiabel beschouwen;
 - (b) elke forfaitaire bijdrage die niet voldoende is gestaafd door door de begunstigde verstrekte gegevens als niet-verschuldigd beschouwen.

III.6.6 Bezoeken ter plaatse

De begunstigde verleent het personeel van de Commissie en door de Commissie gemachtigde externe personen op passende wijze toegang tot de plaatsen en de lokalen waar de actie wordt uitgevoerd, alsmede tot alle noodzakelijke gegevens, ook in elektronische vorm, om

dergelijke audits tot een goed eind te brengen. Hij zorgt ervoor dat de informatie vlot beschikbaar is op het moment van het bezoek ter plaatse en dat de gevraagde informatie in een passende vorm beschikbaar wordt gesteld.

III.6.7 Contradictoire auditprocedure

Op grond van de tijdens de audit gedane bevindingen wordt een voorlopig verslag opgesteld ("voorlopig auditverslag"). Dit wordt door de Commissie of haar gemachtigde vertegenwoordiger aan de betrokken begunstigde toegezonden, die binnen 30 dagen na de datum van ontvangst van het verslag opmerkingen kan maken. Tenzij de complexiteit van de bevindingen een langere termijn vergt, wordt het definitieve verslag ("het definitieve auditverslag") binnen 60 dagen na het verstrijken van de termijn voor indiening van opmerkingen aan de begunstigde toegezonden.

III.6.8 Gevolgen van audits

1. Op grond van de definitieve bevindingen van de audit kan de Commissie de maatregelen nemen die zij noodzakelijk acht, waaronder de terugvordering van alle door haar uit hoofde van de betrokken specifieke overeenkomst verrichte betalingen of een deel daarvan, conform **artikel III.3.19**.
2. Wanneer de definitieve bevindingen van de audit er komen na de betaling van het saldo, is het terug te vorderen bedrag gelijk aan het verschil tussen het herziene definitieve bedrag van de specifieke subsidie, vastgesteld overeenkomstig **artikel III.3.18**, en het totale bedrag dat uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand aan de begunstigde is betaald voor de uitvoering van de actie.

III.6.9 Correctie van stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen

1. De Commissie kan overeenkomstig **artikel III.3.19** alle maatregelen nemen die zij noodzakelijk acht, waaronder de terugvordering van het saldo op het moment van de betaling of, na de betaling van het saldo, van alle of een deel van de betalingen die zij uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand heeft verricht, wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - (a) op basis van een audit van andere subsidies die onder soortgelijke voorwaarden zijn verleend, is vastgesteld dat de begunstigde zich schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude, of heeft verzaakt aan verplichtingen die een belangrijke invloed hebben op deze subsidie; en
 - (b) het definitieve auditverslag waarin de stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen zijn vastgesteld, is door de begunstigde ontvangen binnen de in **artikel III.6.9.1** vermelde termijn.
2. De Commissie bepaalt het uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand te corrigeren bedrag:
 - (c) voor zover mogelijk en haalbaar, op basis van de kosten die uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand ten onrechte als subsidiabel zijn gedeclareerd.

Daartoe herziet de begunstigde de uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand ingediende financiële staten teneinde rekening te houden met de bovenbedoelde bevindingen en dient hij deze opnieuw bij de

Commissie in binnen 60 dagen na de ontvangst van het definitieve auditverslag waarin de stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen zijn vastgesteld.

Wanneer de stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen zijn vastgesteld na de betaling van het saldo, is het terug te vorderen bedrag gelijk aan het verschil tussen enerzijds het herziene definitieve bedrag van de subsidie, dat overeenkomstig **artikel III.3.18** is bepaald op basis van de herziene subsidiabele kosten die door de begunstigde zijn gedeclareerd en door de Commissie zijn goedgekeurd, en anderzijds het totale bedrag dat uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand aan de begunstigde is betaald voor de uitvoering van de actie;

- (d) wanneer het niet mogelijk of haalbaar is nauwkeurig vast te stellen wat het bedrag van de niet-subsidiabele kosten uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand is, zal de Commissie het bedrag bepalen door extrapolatie van het correctiepercentage dat is toegepast op de subsidiabele kosten voor de subsidies waarvoor de stelselmatige of terugkerende fouten of onregelmatigheden zijn vastgesteld.

De Commissie brengt de toe te passen extrapolatiemethode formeel ter kennis van de begunstigde, die binnen 60 dagen na de ontvangst ervan opmerkingen kan indienen en een terdege gemotiveerde alternatieve methode kan voorstellen.

Indien de Commissie de door de begunstigde voorgestelde alternatieve methode aanvaardt, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis en stelt zij de herziene subsidiabele kosten vast door de aanvaarde alternatieve methode toe te passen.

Indien geen opmerkingen zijn ingediend of indien de Commissie de ingediende opmerkingen of de door de begunstigde voorgestelde alternatieve methode afwijst, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis en stelt zij de herziene subsidiabele kosten vast door de aanvankelijk aan de begunstigde ter kennis gebrachte extrapolatiemethode toe te passen.

Wanneer de stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen zijn vastgesteld na de betaling van het saldo, is het terug te vorderen bedrag gelijk aan het verschil tussen enerzijds het herziene definitieve bedrag van de subsidie, dat overeenkomstig **artikel III.3.18** is bepaald op basis van de herziene subsidiabele kosten na extrapolatie, en anderzijds het totale bedrag dat uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand aan de begunstigde is betaald voor de uitvoering van de actie; of

- (e) wanneer het te corrigeren bedrag niet kan worden bepaald op basis van de niet-subsidiabele kosten, door een forfaitaire correctie toe te passen op de in **artikel 2** vastgestelde subsidie, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel.

De Commissie brengt het toe te passen forfait formeel ter kennis van de begunstigde, die binnen 60 dagen na de ontvangst ervan opmerkingen kan indienen en een terdege gemotiveerde alternatieve forfait kan voorstellen.

Indien de Commissie het door de begunstigde voorgestelde alternatieve forfait aanvaardt, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis en corrigeert zij het subsidiebedrag door het aanvaarde alternatieve forfait toe te passen.

Indien geen opmerkingen zijn ingediend of indien de Commissie de ingediende opmerkingen of het door de begunstigde voorgestelde forfait afwijst, stelt zij de begunstigde daarvan formeel in kennis en corrigeert zij het subsidiebedrag door het aanvankelijk aan de begunstigde ter kennis gebrachte forfait toe te passen.

Wanneer de stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nagekomen verplichtingen zijn vastgesteld na de betaling van het saldo, is het terug te vorderen bedrag gelijk aan het verschil tussen enerzijds het herziene definitieve bedrag van de betrokken subsidie na de forfaitaire correctie en anderzijds het totale bedrag dat uit hoofde van het besluit tot toekenning van financiële bijstand voor de uitvoering van de actie aan de begunstigden is betaald.

III.6.10 OLAF

Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) heeft voor controle- en auditdoeleinden dezelfde rechten als de Commissie, met name het recht van toegang.

Overeenkomstig Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en op grond van Verordening (EG) nr. 680/2007, artikel 14, kan ook OLAF ter plaatse controles en inspecties volgens de procedures van de EU-wetgeving uitvoeren ter bescherming van de financiële belangen van de Unie tegen fraude en andere onregelmatigheden.

Op basis van de bevindingen van deze controles kan de Commissie eventueel terugvorderingsbesluiten vaststellen.

III.6.11 De Europese Rekenkamer

In de voorwaarden voor de toekenning van de financiële bijstand van de Unie wordt met name voorzien in, eventueel ter plaatse uit te voeren, toezicht en financiële controle door de Commissie — of een door haar gemachtigde vertegenwoordiger — en audits door de Rekenkamer, die voor controle- en auditdoeleinden dezelfde rechten heeft als de Commissie, met name het recht van toegang.

III.6.12 Uitwisseling van informatie

De betrokken lidstaat en de Commissie verstrekken elkaar onverwijld alle dienstige informatie betreffende de resultaten van de uitgevoerde controles.

Artikel III.7: Gegevensbescherming

1. De verantwoordelijkheid voor de verwerking van gegevens berust bij: de Europese Commissie en het Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken (INEA). De contactgegevens zijn opgenomen in **artikel III.1.1**.
2. Alle persoonsgegevens die in het besluit tot toekenning van financiële bijstand en de bijlagen daarbij voorkomen, worden door de Commissie en het Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken (INEA) verwerkt met inachtneming van Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad⁶. Die

⁶ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire

gegevens mogen door de in **lid 1** genoemde houders van gegevens uitsluitend worden verwerkt voor de uitvoering, het beheer en de follow-up van het besluit tot toekenning van financiële bijstand, onverminderd de eventuele doorgifte aan de Europese Rekenkamer, de Instantie voor financiële onregelmatigheden, het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en/of andere instanties die ter vrijwaring van de financiële belangen van de Unie zijn belast op grond van het Unierecht met een toezichts- of controletaak.

3. Begunstigden kunnen schriftelijk om de overlegging van hun eigen persoonsgegevens verzoeken en gegevens die onjuist of onvolledig zijn, laten corrigeren. Vragen over de verwerking van hun persoonsgegevens moeten worden gericht aan de in **lid 1** genoemde houder van persoonsgegevens. Begunstigden kunnen te allen tijde bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming een klacht indienen tegen de verwerking van hun persoonsgegevens.
4. Wanneer het besluit tot toekenning van financiële bijstand de verwerking van persoonsgegevens door de begunstigden vergt, mogen de begunstigden uitsluitend handelen onder het toezicht van de in **lid 1** genoemde houder van persoonsgegevens, met name wat het doel van de gegevensverwerking betreft, de categorieën van gegevens die mogen worden verwerkt, de ontvangers van de gegevens en de middelen waarover de betrokkene beschikt om zijn/haar rechten uit te oefenen.
5. De toegang tot deze gegevens die door de begunstigden aan hun personeel wordt verleend, wordt beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor de uitvoering, het beheer en de follow-up van het besluit tot toekenning van financiële bijstand.
6. De begunstigden verbinden zich ertoe passende technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen te nemen gelet op de risico's die de verwerking en de aard van de betrokken persoonsgegevens met zich brengen, met als doel:
 - (a) te voorkomen dat onbevoegden toegang krijgen tot persoonsgegevensverwerkende computersystemen, en met name:
 - i) onbevoegde inzage, verveelvoudiging, wijziging of verwijdering van opslagmedia;
 - ii) onbevoegde invoer in het geheugen alsmede onbevoegde verspreiding, wijziging of wissen van opgeslagen persoonsgegevens;
 - iii) het gebruik door onbevoegden van de systemen voor gegevensverwerking met behulp van datatransmissieapparatuur;
 - (b) er zorg voor te dragen dat bevoegde gebruikers van een systeem voor gegevensverwerking alleen toegang kunnen krijgen tot persoonsgegevens waarvoor hun recht van toegang geldt;
 - (c) te registreren welke persoonsgegevens op welk tijdstip en aan wie zijn meegedeeld;
 - (d) er zorg voor te dragen dat persoonsgegevens die voor rekening van derden worden verwerkt, uitsluitend op de door de Commissie voorgeschreven wijze kunnen worden verwerkt;

instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1).

- (e) er zorg voor te dragen dat de gegevens tijdens de mededeling van persoonsgegevens en tijdens het transport van opslagmedia niet onrechtmatig kunnen worden ingezien, gekopieerd of gewist;
- (f) hun organisatiestructuur zodanig op te zetten dat deze aan de bijzondere vereisten inzake gegevensbescherming beantwoordt.

Artikel III.8: Beslechting van geschillen – Bevoegde rechtbanken

1. Overeenkomstig artikel 263 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt dit besluit tot toekenning van financiële bijstand beheerst door het EU-recht.
2. In het geval van een gerechtelijke procedure over door de Commissie vastgestelde besluiten inzake de toepassing van het besluit tot toekenning van financiële bijstand, is het Gerecht van de Europese Unie (en, in het geval van hogere voorziening, het Hof van Justitie van de Europese Unie) de bevoegde rechterlijke instantie.
3. De begunstigde wordt ervan in kennis gesteld dat de Commissie krachtens artikel 299 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de vaststelling van een schuldvordering jegens andere personen dan staten formeel kan neerleggen in een besluit die executoriale titel vormt. Tegen een dergelijk besluit kan beroep worden ingesteld bij het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Unie.